

Dalton

JAARVERSLAG VERENIGINGSJAAR 2023

Algemene Ledenvergadering 20 maart 2024

Versie: Definitief
Datum: 01-03-2024

Inhoud

1.	De jaarvergadering	4
2.	Het bestuur	4
2.1.	Vergaderingen en bijeenkomsten	4
2.2.	Ondersteuning en bestuur	4
3.	Ledenbestand	5
4.	Beleid	6
4.1.	Algemeen	6
4.2.	Contacten NDV – inspectie	8
4.3.	Internationalisering	8
4.4.	Aandachtsgebied onderwijs en identiteit	9
4.5.	Aandachtsgebied relatiebeheer en strategisch beleid	9
4.6.	Aandachtsgebied kwaliteitszorg en licenties	9
4.7.	Aandachtsgebied Begeleiding en advies	9
5.	Visitaties en licenties	10
5.1.	Primair Onderwijs	10
5.2.	Voortgezet Onderwijs	10
6.	Commissies	10
6.1.	Visitatiecommissie primair onderwijs	11
6.2.	Visitatiecommissie VO	12
6.3.	Commissie Communicatie en imago 2023	14
6.4.	Commissie opleiding en nascholing	17
7.	Regio's	18
7.1.	Regio Zuid-Holland en Zeeland	18
7.2.	Regio Groot Zwolle	19

7.3.	Flevoland	20
7.4.	Regio Noord-Holland	21
7.5.	Regio Oost-Nederland	23
7.6.	Regio Groningen	24
7.7.	Regio Drenthe.....	25
7.8.	Friesland	28
7.9.	Regio VO	30
7.10.	Regio Midden-Nederland	31
7.11.	DNO	34
8.	Lectoraat Vernieuwingsonderwijs.....	36
8.1.	Opbrengsten lectoraat Vernieuwend Onderwijs en lectoraat Vernieuwingsonderwijs.....	36
9.	Tenslotte.....	43
10.	Bijlage 1: Publicaties, presentaties en producten van het lectoraat.....	44
11.	Bijlage 2: Portefeuilleverdeling algemeen bestuur Nederlandse Dalton Vereniging april 2023	44

1. De jaarvergadering

De jaarvergadering van maart 2023 is bezocht door 35 personen.

2. Het bestuur

2.1. Vergaderingen en bijeenkomsten

Het algemeen bestuur (waaronder het dagelijks bestuur) is in totaal 10 keer online bijeengewees en heeft tweemaal een tweedaagse werkbijeenkomst gehouden. Een deel van de regiobijeenkomsten PO, de regiobijeenkomsten VO en bijeenkomsten van het Dalton Netwerk Opleiders (DNO) zijn bijgewoond door verschillende bestuursleden. Er is een overlegmiddag- avond geweest met de besturen van de regio's PO en de regio VO, georganiseerd door leden van het bestuur.

2.2. Ondersteuning en bestuur

Op de ALV van 15 maart 2023 heeft de vereniging afscheid genomen van 5 (zeer ervaren) bestuursleden van het landelijke bestuur. Willem Wagenaar (voorzitter), Siemon van der Wal (vice-voorzitter) Paul Hendriks (communicatie), Frans van der Sman (penningmeester) en Hans Wolthuis (secretaris) zijn bedankt voor al hun werkzaamheden voor de NDV, met een kunstwerk en voor elk een toespraak. Alle aanwezigen bij de ALV krijgen het boekje 'Dalton en...', een verzameling van de mooiste columns die Willem Wagenaar in 14 jaar voorzitterschap schreef in de nieuwsbrief.

Tijdens de ALV op 15 maart 2023 zijn drie nieuwe bestuursleden verkozen: Ben Vrolijk (penningmeester, vervanging van Aline van Rijn die gestopt is als vice-penningmeester), Rudger Minnee en Jeroen Jansen. De zittende bestuursleden Marja Out (voorzitter visitatiecommissie VO), Lineke Dusseljee en Astrid Claessens worden herkozen. Sandy Sibbald (voorzitter visitatiecommissie PO) heeft aangegeven in de loop van 2024 te stoppen met haar werkzaamheden in het bestuur. Vera Otten blijft ook in 2023 (als verbinder tussen de NDV en het Dalton Netwerk Opleiders) lid van het bestuur. Tijdens de ALV van 2023 draagt Willem Wagenaar de voorzittershamer over aan de nieuw gekozen voorzitter, Elvira van den Hoek.

Het landelijke bestuur van bestaat vanaf 15 maart 2023 hiermee uit negen leden. In bijlage 2 wordt een overzicht gegeven van de

portefeuilleverdeling in 2023. Vanwege het grote aantal wijzigingen in het bestuur, zijn in 2023 alle bestuursvergaderingen in de volledige samenstelling gehouden. Dit om het Algemeen Bestuur een team te laten worden dat gezamenlijk de verantwoordelijkheden van het bestuur draagt. Er is dus geen apart Dagelijks Bestuur bijeen gekomen, alhoewel de rollen van het DB wel belegd zijn bij de verschillende bestuursleden.

Het dagelijks bestuur wordt ondersteund door het bestuursbureau. Ook op het bestuursbureau is 2023 een bewogen jaar: Mariska Leerdam is als secretaresse voor het PO-deel van de vereniging vervangen door Susan de Rooter. Zij is na een inwerkperiode snel een sterke toevoeging aan het bestuursbureau gebleken. Gelukkig is Brigitte Vercauteren nog steeds de stabiele factor en steun en toeverlaat voor het bestuur.

Het bestuursbureau ondersteunt het algemeen bestuur bij de uitvoering van haar taken. De ondersteuning bestaat uit de volgende onderdelen:

- *Ledenadministratie en secretariële ondersteuning.* Hier gaat het om de dagelijkse bereikbaarheid van het secretariaat, het beheer van de ledenadministratie en de secretariële ondersteuning van het algemeen bestuur en commissies.
- *Visitatieplanning en organisatie.* De visitatieplanning, alle correspondentie ten aanzien van de visitaties en ondersteuning van de visitatiecommissies PO en VO.
- *Financiële administratie.* Sinds 1 januari 2019 wordt de financiële administratie gevoerd door den Boer & Vink. Een controller bewaakt in nauwe samenwerking met de penningmeester de geldstromen en stelt de financiële stukken op.

Het bestuursbureau bestaat uit twee medewerkers die op basis van een ZZP overeenkomst hun werkzaamheden voor de NDV verrichten.

3. Ledenbestand

Op 31 december 2023 heeft de vereniging in totaal 378 collectieve leden, waarvan 296 basisscholen, 35 IKC's, 34 scholen voor voortgezet onderwijs en 13 instellingen voor hoger onderwijs. Totaal aantal leerlingen aan het eind van 2023 is 104.095 (in 2022 99.958). Uitgesplitst naar onderwijssoort: basisonderwijs 65.216 leerlingen, IKC 7.637 leerlingen en voortgezet onderwijs 31.242 leerlingen. Daarnaast telt de vereniging 32 individuele leden.

4. Beleid

De NDV onderscheidt in het jaarplan van 2023 de volgende 5 aandachtsgebieden:

- Onderwijs en identiteit.
- Relatiebeheer en strategisch beleid.
- Begeleiding en advies.
- Communicatie en imago.
- Kwaliteitszorg en licenties.

In dit verslag is te lezen wat er op deze gebieden in 2023 aan de orde is geweest.

4.1. Algemeen

Naar aanleiding van de feedback uit een vragenlijst aan de leden in 2022, heeft het bestuur in 2023 de aandachtsgebieden (beleidsbouwstenen) voor het jaarplan 2024 aangepast en vooral vereenvoudigd. In 2023 is ook al met deze drie bouwstenen gewerkt, richting het jaarplan 2024.

De drie beleidsbouwstenen zijn de volgende:

I Waardengericht bestuur en organisatie

II Bewaken van de kwaliteit van het daltononderwijs

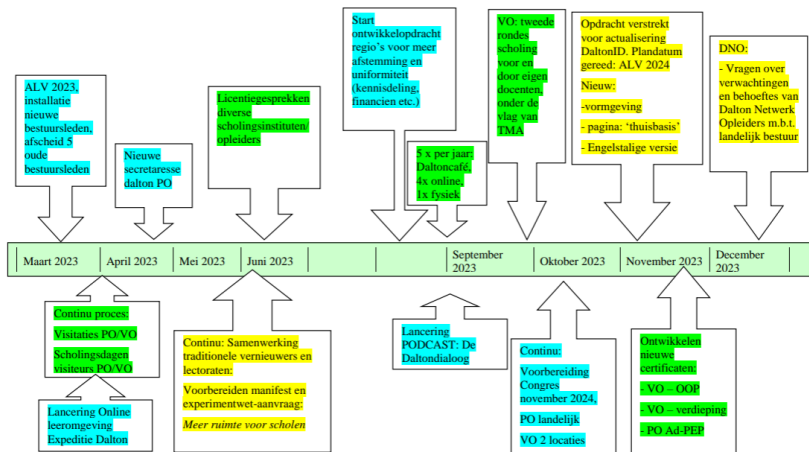
III Kennisdeling / communicatie

De kortste samenvatting van de activiteiten van het bestuur op het gebied van deze drie beleidsbouwstenen is te vinden in onderstaande tijdlijn 2023:

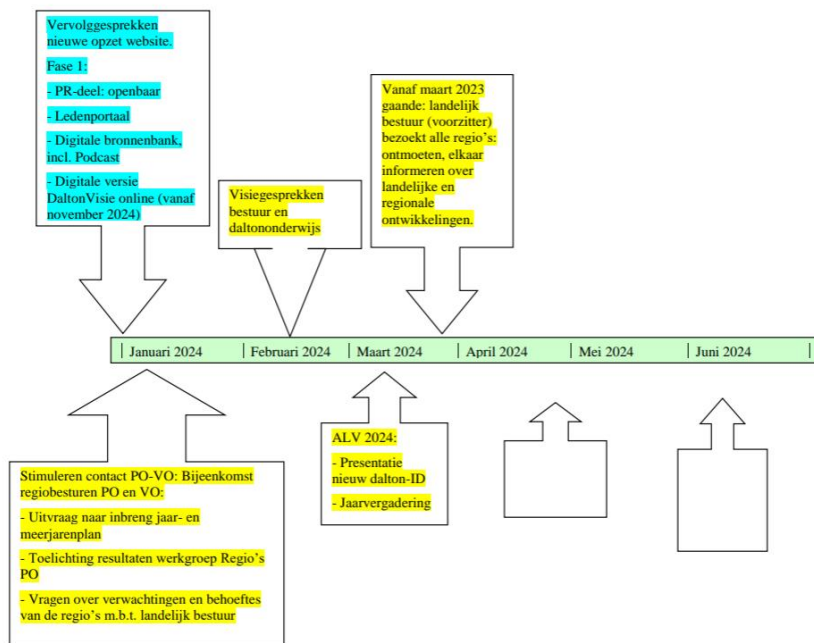
NDV – tijlijn 2023-2024

Activiteiten NDV – bestuur

- Met behulp van deze tijlijn geven we een indruk van de activiteiten van de NDV in 2023-2024
- Het is een indicatie van de activiteiten, activiteiten die vaker per jaar plaatsvinden, staan slechts 1 maal vermeld, dit voor het behoud van het overzicht.

NDV – tijdlijn 2023-2024

In de bijlage 'Jaarplan 2024' is te lezen hoe we in 2023 hebben besproken op welke manier we de beleidsbouwstenen in de (nabije) toekomst uitwerken.

4.2. Contacten NDV – inspectie

Het zogenaamde ringoverleg is twee keer digitaal bijgewoond. Dit overleg is bedoeld om te informeren en gelegenheid tot dialoog te bieden vanuit de inspectie naar de besturen van (traditioneel) vernieuwingsonderwijs en speciaal onderwijs. De nadruk ligt overduidelijk op informeren. In 2023 is het bestuur aanwezig geweest bij de presentatie van het rapport 'De staat van het onderwijs'.

4.3. Internationalisering

Vele daltonvragen vanuit het buitenland worden afgehandeld door Dalton International. Zij beschikken over de expertise om aan deze vraag te voldoen. Een enkele keer wordt de NDV benaderd met een hulpvraag.

Dalton International verzorgt een artikel voor elke uitgave van ons blad DaltonVisie.

4.4. Aandachtsgebied onderwijs en identiteit

Het in 2018 uitgebrachte DaltonIDee is een verkorte weergave van datgene waar de vereniging voor staat. Het mag beschouwd worden als een soort van visitekaartje van de NDV aan haar leden. DaltonIDee is alweer toe aan een vierde druk. Heel veel scholen gebruiken het om kort en bondig daltononderwijs onder de aandacht te brengen van belangstellenden. In 2023 is een opdracht verstrekt om DaltonIDee qua vorm te moderniseren. In 2024 wordt dit afgerond.

4.5. Aandachtsgebied relatiebeheer en strategisch beleid

In 2023 heeft geen overleg plaatsgevonden tussen de NDV en een vertegenwoordiging van de inspectie PO en VO met het doel elkaar op de hoogte te houden van de ontwikkelingen.

4.6. Aandachtsgebied kwaliteitszorg en licenties

De commissies Opleiding en Nascholing, visitatiecommissie PO en visitatiecommissie VO geven uitvoering aan kwaliteitsborging en kwaliteitsontwikkeling van alle scholen en (opleidings-)instituten door visitatie en evaluatie. Er is in 2023 met het nieuwe visitatieformat gewerkt dat recht doet aan de zelfevaluatie van de school of daltonkindcentrum. Door de visitaties vanuit waarderend perspectief uit te voeren, proberen we meer aan te sluiten bij goede ontwikkelingen die al door de school zijn ingezet. Vanaf 1 augustus 2021 wordt er uitsluitend met dit nieuwe zelfevaluatie format gevisiteerd. Visitaties in het PO, VO en HBO zijn vanaf 1 januari 2022 weer opgestart. Op verzoek van de scholen hebben ten behoeve van visitaties monitorgesprekken plaatsgevonden. De visitatiecyclus in het VO is naar 5 jaar gebracht, gelijk aan de termijn in het PO.

4.7. Aandachtsgebied Begeleiding en advies

Ook in 2023 zijn we als vereniging verschillende malen benaderd door scholen met het verzoek om begeleid te worden in het proces om daltonschool te worden. Met name scholen voor Voortgezet Onderwijs hebben bij ons aangeklopt. De begeleiding wordt veelal vormgegeven door één of meerdere bestaande daltonscholen door het ontvangen of bezoeken van elkaars school en wordt de weg gewezen naar opleiders

die de daltonscholing kunnen verzorgen. Ook wat de voorlichting betreft heeft de vereniging een functie om de juiste persoon aan de belangstellende school te koppelen. Begeleiding of advisering van scholen in het buitenland wordt vaak doorgespeeld naar Dalton International. In Duitsland speelt onze zustervereniging (DVD) een belangrijke rol.

5. Visitaties en licenties

5.1. Primair Onderwijs

Het aantal gevisiteerde daltonscholen in 2023 bedraagt 60 PO-scholen, waarvan:

- Verlenging van de licentie: 40
- Toekenning van de licentie: 2, waaronder 0 daltonkindcentrum.
- Versnelde visitatie over 2 jaar: 8.
- Intrekking van de licentie: 0.

Negen scholen hebben zich als aspirant-lid aangemeld. Twaalf scholen hebben hun lidmaatschap opgezegd.

Verder zijn er van de 60 scholen nog 12 PO-scholen gevisiteerd, waarvan de uitslag nog niet is meegenomen.

5.2. Voortgezet Onderwijs

Het aantal gevisiteerde daltonscholen in 2023 bedraagt 9 VO-scholen waarvan:

- Verlenging van de licentie: 8.
- Versnelde visitatie over 2 jaar: 1.

Twee scholen hebben zich als aspirant-lid aangemeld. Eén school heeft haar lidmaatschap opgezegd.

6. Commissies

De voorzitters van de verschillende commissies doen hier verslag van de werkzaamheden. Daarnaast bespreken sommige bestuursleden de ontwikkelingen binnen hun portefeuille.

6.1. Visitatiecommissie primair onderwijs

Bemensing in 2023

De visitatiecommissie PO werd bij de start van 2023 bemenst door Sandy Sibbald, voorzitter en als leden: Vera Otten, Willem Wagenaar, Hans Wolthuis, Marije Lunshof, Jeroen Janssen en Astrid Claessens.

In de bijeenkomst van 16 maart 2023 hebben Willem Wagenaar en Hans Wolthuis afscheid genomen van de commissie. Zij zijn uitvoerig bedankt voor hun meer dan bijzondere bijdrage in de afgelopen jaren ten behoeve van de visitaties in het PO.

Als nieuwe leden zijn verwelkomd: Alja de Lange, Mariska Stapelbroek en Françoise Smeele.

Sandy heeft na de zomervakantie vanwege een nieuwe baan aangegeven te willen stoppen met het voorzitterschap. Dat heeft ze feitelijk gedaan met ingang van januari 2024. Vanaf februari 2024 zijn Jeroen Janssen en Astrid Claessens waarnemend voorzitters.

Activiteiten in 2023

De visitatiecommissie PO is gedurende het kalenderjaar vijf keer bij elkaar gekomen, waarvan een keer fysiek, de rest via TEAMS. Daarnaast hebben er scholingsdagen plaats gevonden voor (aspirant-)visiteurs in januari en juni en voor (aspirant-) voorzitters van visitatieteams in januari en in oktober 2023.

Thema's van 2023

In de reguliere vergaderingen staat telkens de besluitvorming rond toekenning (of intrekking) van de licenties op de agenda. In 2023 is het niet voorgekomen dat er geen licentie verleend is. Zie in het verslag bij 5.1 een overzicht van de licenties.

Er zijn opvallend veel verzoeken geweest tot uitstel van de visitatie. De commissie vermoedt dat dit enerzijds nog een nasleep van de corona periode is. Anderzijds merkt de commissie dat scholen veel meer dan voorheen een wisseling van directies en teamleden rapporteren. Waardoor mogelijk de continuïteit van de daltonontwikkeling in scholen beïnvloed wordt.

Inhoudelijk hebben wij met de voorzitters en visiteurs gesproken en van en met elkaar geleerd over de volgende onderwerpen:

- Hoe te visiteren vanuit een waarderend perspectief waardoor de visitatie een positieve bijdrage levert aan de ontwikkelkracht van de school.
- Verwachtingen over de rol en functie van de 2^e lezer van het visitatieverslag zijn geformuleerd. Aan visitatieteams is gevraagd verslag te doen met de 2^e lezer in gedachten. Met als doel dat de verslaglegging een goede onderbouwing geeft van het oordeel, met voor een externe lezer een onderbouwd zicht op de parels en ontwikkelpunten van de school. Deze criteria zijn nu ook opgenomen als criteriacheck voor de bezoekers bij de verslaglegging van de visitatie.
- En natuurlijk staat het functioneren van visitatieteams op de agenda over het visitatieteam, de rollen, de afspraken en vooral het gesprek om van en met elkaar te leren.
- Het functioneren van de visitatieteams is permanent onderwerp van gesprek waarbij reflectie als nieuw thema boven is gekomen (op eigen functioneren van de visitatieteam en hoe evaluatie en reflectie ook onderdeel is voor het visitatieteam). Dit thema wordt in 2024 verder opgepakt.

Opbrengst in 2023

- aanpassing visitatieverslag.
- overzicht criteria 2e lezer.
- stappenplan overzicht voor de aspirant bezoekers/voorzitters.
- Kennisdeling bezoekers.

Alles bij elkaar een jaar waarin vele persoonlijke wisselingen hebben plaats gevonden. Maar waar inhoudelijk vele boeiende en op ontwikkeling gerichte gesprekken hebben plaats gevonden.

6.2. Visitatiecommissie VO

De visitatiecommissie VO bestond in 2023 uit: Katrien van de Gevel, Elvira van den Hoek, Ilse Hoogervorst, Marja Out (voorzitter vanaf 24 mei 2023), Trea Pestman (tot februari 2023), Anouk van Wesel, Joost van Mensch, Bart Smeets (tot 24 mei 2023), Paul Hendriks (tot 24 mei 2023), Siemon van der Wal (voorzitter tot 24 mei 2023) en Rob Kleiweg (vanaf september 2023). Brigitte Vercauteren heeft de visitatiecommissie het gehele jaar ondersteund.

De visitatiecommissie VO heeft in 3 bijeenkomsten (11-01-2023, 27-09-2023 en 15-11-2023) online vergaderd via Teams en één keer fysiek op 24-05-2023 in Seats2Meet in Amersfoort.

In 2023 hebben negen visitaties plaatsgevonden. De visitatieverslagen en schoolreacties van afgeronde visitaties Spinoza Lyceum Amsterdam, Spinoza 20first Amsterdam, Dalton Lyceum Barendrecht, Het Werkman VMBO Groningen, Topsport Talentschool Groningen, Haarlemmermeer Lyceum Hoofddorp, Lentiz Dalton MAVO Naaldwijk, Dalton College Voorburg, Dollard College Woldendorp zijn in de visitatiecommissie VO besproken en er is een advies voor het DB van de NDV geformuleerd om Dalton Lyceum Barendrecht een versnelde 2 jaarlijkse visitatie te geven en de rest van de gevisiteerde scholen een licentieverlenging van 5 jaar.

De negen visitaties voor het schooljaar 2023-2024 zijn gepland. Het Stedelijk Zutphen is gestopt als daltonschool in de onderbouw en de school heet nu Het Eligant College. De examenleerlingen kunnen tot 2024 hun diploma behalen op de daltonschool en tot die tijd blijft de school ingeschreven. Er zal geen visitatie plaatsvinden.

In 2023 werd de visitatiescholing in samenwerking met Eefje Teeuwisse van Take-a-Step georganiseerd. De scholing werd gestart met een inspirerende lezing van Luc Verheijen van Kessels & Smit over de achtergrond, kracht en mogelijkheden van het waarderend onderzoek. Daarna werd aandacht besteed aan de verschillende fasen in het visitatieproces (voor, tijdens en na de visitatie). De nieuwe visitateurs werden geïntroduceerd in het visitatieproces. Tijdens de visitatiescholingsdag van 2023 op 5 april is afscheid genomen van de voorzitter van de visitatiecommissie, Siemon van der Wal. De nieuwe voorzitter sprak haar waardering uit voor de bijdrage van Siemon aan de visitatiecommissie vo. Met name de introductie van het waarderend perspectief door Siemon is gememoreerd.

Er zijn in 2023 voorbereidingen getroffen voor het organiseren van de scholingsdag voor visitateurs in 2024 door een voorbereidingscommissie. Naar aanleiding van de evaluatie van de scholingsdag in 2023 is besloten om de visitatiescholing voortaan voorafgaand aan de visitatieronde te organiseren. Tijdens de laatste bijeenkomst van de visitatiecommissie in mei 2023 is afscheid genomen van de voorzitters Bart Smeets en Paul Hendriks.

De evaluatie van visitateurs en voorzitters is besproken. Er is besloten om te werken met een singlepoint rubric, die voorzitters en visitateurs aanzet

tot zelfreflectie en het ophalen van feedback uit hun visitatieteam.

6.3. Commissie Communicatie en imago 2023

Doelstellingen van de commissie:

- Zorg dragen voor een evenwichtige communicatie naar de interne en externe doelgroepen.
- Bewaken van de NDV-huisstijl en de eenduidigheid van alle huisstijl dragers van de NDV.
- Het profileren van de NDV en het daltononderwijs (imago opbouw en bewaking).
- Het (laten) ontwikkelen van nieuwe communicatiemiddelen.

Commissieleden

Door wisselingen in het bestuur bestaat de commissie communicatie en PR per maart 2023 uit Rudger Minnee (voorzitter), Elvira van den Hoek en Lineke Dusseljee.

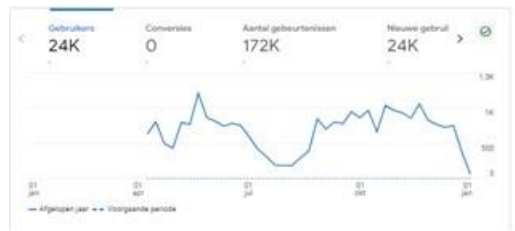
Website

We hebben de huidige website doorgelicht en kwamen tot de conclusie dat deze niet meer aan de wensen voldoet. We hebben de keuze gemaakt om de website opnieuw te laten vormgeven en indelen. Hierbij komt de nadruk te liggen op meer beeld en geluid, de site moet geen 'papier achter glas' zijn. De gesprekken met de vormgever zijn geweest.

Statistieken websitebezoek

Hier onder een impressie van de bezoekersaantallen van de huidige website:

Website	2023					
Statistieken website dalton.nl	2019	2020	2021	2022	2023 tm apr	2023 vanaf mei
Bezoekers	43342	38494	37873	34212	21000	24000
Nieuwe bezoekers	43119	37995	37643	33.450		24000
sessies	58321	50956	51144	46314	29000	35000
paginaweergaves	116416	102510	100016	96.830	9698	63000

Daltonidee

Daltonidee is een groot succes. De vormgeving is iets verouderd. We hebben ervoor gekozen deze opnieuw te laten opmaken. Op dit moment zijn wij kritisch aan het kijken naar de inhoud. Er is een opdracht gegeven aan René Berends en het lectoraat om een nieuwe visuele representatie (model) voor het daltononderwijs te maken.

Webshop

Het draaiend houden van de webshop is arbeidsintensief en vraagt veel tijd van het secretariaat. Voorraadbeheer, versturen van zendingen, ophalen van materialen zijn bezigheden die we liever ergens anders beleggen. Daarom zijn we blij dat de webshop kan worden overgenomen door de SPEUP-uitgeverij, waar ook veel boeken over dalton worden uitgegeven. De daltonspiegel, daltonIDee en onze vlaggen kunnen daar vanaf de ALV 2024 besteld worden.

Logo's

De daltonlogo's zijn opnieuw opgemaakt en beschikbaar gesteld via de site.

Nieuwsbrief

Nieuwsbrief loopt en functioneert erg goed. We vinden de verspreidingsgraad te gering. Zoals uit het schema hieronder te zien is, ontvangen een kleine 1000 mensen de nieuwsbrief. In 2024 gaan we deze aantallen proberen te verhogen.

Nieuwsbrief NDV 2023				
Datum	Open rate	Click rate	Aantal ontvangers	Best gelezen artikel
26-jan	37,60%	11,20%	984	Dalton en haar visiteurs
23-feb	32,50%	5,40%	973	Dalton en burgerschapsvorming
30-mrt	36,40%	9,10%	974	Van de voorzitter
25-apr	40,70%	9,50%	971	De eerste maand als voorzitter van de NDV
25-mei	36,10%	7,60%	965	Koppensnellen
29-jun	42,90%	10,70%	958	DaltonCafe schooljaar 2023-2024
28-sep	41,00%	10,00%	967	Leerlingen de baas van hu leerproces maar hoe dan ...
26-okt	42,60%	8,70%	966	Moeilijke tijden
23-nov	40,80%	9,50%	964	Zelfregulerend leren bij rekenen en wiskunde
21-dec	38,00%	10,50%	967	Medemensen

Daltonvisie

In 2023 is DaltonVisie 4 keer verschenen. Er is gevraagd naar de effectiviteit van dit fysieke blad. Uit de terugkoppeling van verschillende scholen is gebleken dat – ofschoon de inhoud zeer gewaardeerd wordt – het blad vaak ongelezen blijft.

Het bestuur heeft daarom besloten de papieren versie van de daltonvisie op te heffen. De artikelen gaan wij vanaf schooljaar 2024-2025 online uitbrengen, via de website. De redactie van DaltonVisie staat hier positief tegenover en zullen in deze nieuwe opzet, hun rol als redactie graag blijven vervullen. De laatste editie van de DaltonVisie zal eind schooljaar 2023-2024 uitkomen. In november 2024 zal er een speciale congreseditie verschijnen.

Uitbrengen podcast De Daltodialoog

In augustus 2023 zijn we gestart met een speciaal aan dalton gewijde podcast: De Daltodialoog. Deze loopt nu 8 maanden. In 8 maanden zijn er 9 afleveringen uitgekomen.

De podcasts zijn nu 1500 keer beluisterd. Tot nu toe halen we iedere maand meer streams. Daarbinnen is er weinig verschil in streams tussen de

verschillende podcasts. Er komt veel positieve respons op de podcast. Men zegt het een toegankelijk medium te vinden om weer even stil te staan bij dalton. Dit is makkelijker dan bijv. het lezen van een boek. Wij zetten dit voort.

6.4. Commissie opleiding en nascholing

De commissie opleiding en nascholing heeft in 2023 drie gesprekken gevoerd met scholingsinstituten in het kader van evaluatie en licentieverlenging. Zowel met Thomas More Hogeschool, Iselinge Hogeschool als Keijzer & Smits is overeengekomen dat zij de komende vier jaar verder kunnen gaan met hun daltonactiviteiten.

Wenke Perspectief heeft een licentie voor het verzorgen van de opleiding intern begeleider aangevraagd. De visitatiecommissie heeft de aanvraag beoordeeld en in overeenstemming met de eisen van de NDV bevonden.

Thomas More Hogeschool, Iselinge Hogeschool en Keijzer & Smits hebben het bestuur van de NDV verzocht om een uitbreiding van de kaders voor de certificaten. De commissie nascholing heeft met het algemeen bestuur alle kaders voor de certificaten onderzocht. Het doel is om alle opleidingen voor daltoncertificering recht te doen en om tegelijkertijd ten behoeve van de overzichtelijkheid het aantal kaders zoveel mogelijk te beperken.

Er is een conceptbeschrijving *Kaders daltoncertificaten en criteria erkenning opleidingsinstituten en adviesbureaus NDV* gemaakt, met een voorstel voor criteria voor erkenning opleidingsinstituten en adviesbureaus Nederlandse Dalton Vereniging en 5 kaders voor daltoncertificaten (Onderwijs Ondersteunend Personeel daltonschool (po en vo), daltonleraar nascholing primair en voortgezet onderwijs, daltonleidinggevende po en vo, dalton verdieping vo en po en dalton onderwijsondersteuner po en vo). Dit voorstel zal aan Dalton Netwerk Opleiders worden voorgelegd. Het streven is om de nieuwe kaders te publiceren in augustus 2024.

In 2018-2019 was in de visitatiecommissie vo en in Thomas More Academie ongeveer tegelijkertijd het idee ontstaan om voor de daltoncertificering vo-docenten in te zetten. Door de jaren heen zijn dalton vo-scholen zelf hun scholingstrajecten gaan vormgeven.

Thomas More Academie heeft vervolgens een plan ingediend bij de commissie opleiding & nascholing van de NDV. Ervaren dalton docenten in het vo volgen jaarlijks een cursus bij TMA, ontwikkelen op basis van het kader certificaat

daltonleraar een daltonscholing, voeren die uit en delen in hun (regionaal) netwerk en landelijk hun ervaringen met hun collega-daltonopleiders.

In het najaar van 2023 is de 3e tweedaagse voor daltonopleiders door TMA georganiseerd, waaraan ongeveer 40 daltonopleiders hebben deelgenomen. Inmiddels zijn de eerste certificaten uitgereikt aan daltondocenten die hun opleiding via deze constructie hebben gevolgd.

De kwaliteit van deze constructie wordt geborgd via een (jaarlijkse) kwaliteitsmonitoring van het interne opleidingsaanbod door Thomas More Academie.

De kwaliteit van de opleiders wordt geborgd door de jaarlijks (verplichte) deelname aan de train-de-trainers sessies verzorgd door Thomas More Academie

Administratief centrum van de certificaatrajecten is Thomas More Hogeschool. De certificaten worden aangevraagd bij de NDV en getekend door opleiders die verbonden zijn aan Thomas More Hogeschool.

Op deze manier zijn de mogelijkheden voor vo-scholen om deel te nemen aan certificeringstrajecten aanmerkelijk vergroot. De kennisdeling zorgt in het opleidersnetwerk voor een nieuwe dynamiek.

7. Regio's

In 2023 is een begin gemaakt met het bezoeken van alle regio's. De nieuwe voorzitter is bezig met een kennismakingsronde. De volgende regio's zijn al bezocht: Zuid-Holland/Zeeland, Midden-Nederland (begin 2024), Regio VO, Dalton Oost Nederland, Drenthe (begin 2024). De overige regio's worden in 2024 -2025 bezocht. Ook het Netwerk Dalton Opleiders heeft de nieuwe voorzitter gastvrij ontvangen.

In de portefeuilleverdeling van het bestuur is elke regio voorlopig aan een bestuurslid toegevoegd. Op het moment dat het bestuur weer volledig bezet is, wordt de verdeling herzien en met de leden gedeeld.

7.1. Regio Zuid-Holland en Zeeland

In 2023 waren 59 Dalton scholen aangesloten bij de regio Zuid-Holland-Zeeland. Dat is er één minder dan het jaar ervoor.

Het bestuur van de Dalton Regio bestaat sinds zomer 2023 uit 8 leden. Twee leden zijn gestopt (Arthur Mandos en Kitty de Bruine) en 3 nieuwe leden zijn toegetreden (Richard van den Berg, Jody van den Berg en Tineke Visser)

De overige bestuursleden zijn nog steeds in functie (Anita Kleinjan-van Son, Daniella Kropmans, John Eckhardt, Marije Blinde, Petra Landsmeer)
Het regiobestuur heeft in 2023 10 keer overleg gevoerd, waarvan slechts 1x fysiek bijeen, om de zaken voor de regio Zuid-Holland en Zeeland te regelen.

Gelukkig konden er ook in 2023 weer 2 regiobijeenkomsten fysiek gehouden worden. De thema's voor deze bijeenkomsten waren:

- 14-6-2023: Daltonspiegel en wensen vanuit de regio
- 11-10-2023 : Dalton boost Hans Wenke

Sinds het laatste schooljaar zien we de betrokkenheid en aanwezigheid van de scholen bij de regiobijeenkomsten weer toenemen.

Naast de regiobijeenkomsten heeft het regiobestuur de vertegenwoordigers van de daltonscholen in onze regio geattendeerd op de online bijeenkomsten van het DaltonCafé, waarbij ook verbinding gezocht kan worden met de ontwikkelingen in het daltononderwijs in heel Nederland. Het regiobestuur vindt deze online bijeenkomsten zeker de moeite waard en een meerwaarde voor het daltononderwijs.

Op de nieuwe regiowebsite (daltonzhz.nl) is door 36 scholen uit de regio ook daadwerkelijk een toelichting op hun eigen school toegevoegd. Deze mogelijkheid is gemaakt om de onderlinge verbinding te benadrukken.

7.2. Regio Groot Zwolle

Verslag van de daltonontwikkeling van de regio Groot Zwolle van het schooljaar 2022-2023.

In het afgelopen schooljaar zijn er 3 memo's door de voorzitter naar de regio gestuurd. Inhoud is veelal gericht op afstemming en informeren. Het regiobestuur is 7 keer bijeengekomen. Die vergaderingen gaan meestal over de invulling van de Daltonontwikkeling binnen de regio of om bijeenkomsten met de leden te organiseren. Aan het eind van het vorige schooljaar had een coördinator zich aangemeld voor het bestuur, maar na één bijeenkomst kon ze het niet meer combineren met haar reguliere werkzaamheden. Het bestuur bestaat daarom nog uit 3 leden en blijft op zoek naar nieuwe bestuursleden.....

De geplande bijeenkomst van directies en coördinatoren in november was facultatief en online. Goedkeuring van het jaarverslag 2021-2022 en het financieel jaarverslag 2021-2022 heeft op dat moment plaatsgevonden.

Op woensdag 15 maart organiseerde de regio een congres op de Dolfijn in

Heino. Bijna 200 leerkrachten bezochten het congres.

Na de opening door Symen van der Zee over de (niet)maakbaarheid van het leven (1000% succes voor ieder kind), waren er 10 workshops/masterclasses om inspiratie op te doen. Afgesloten werd met auteur Mark van der Werf, die vertelde over zijn werk in het onderwijs wat hij vertaalt naar boeken. Daarnaast ontmoeten de collega's elkaar en werd er volop uitgewisseld. Kortom, een mooi Daltonmoment op de Nationale Daltondag.

Natuurlijk zijn de schoolkaarten geactualiseerd en op de website gepubliceerd. De webmaster is zeer actief in het betrekken van de scholen bij de website en om ze naar elkaar te laten kijken in de hoop dat er van elkaar wordt geleerd. Op financieel gebied is de reserve met ruim € 6.000,00 gedaald door de uitgaven voor het congres.

7.3. Flevoland

In de regio Flevoland participeren 15 scholen. Er zijn in het jaar 2023 weer meerdere personeelwisselingen geweest wat betreft directie en daltoncoördinatoren.

Meerdere scholen zijn in 2023 gevisiteerd, waarbij in de meeste situaties de licentie met vijf jaar is verlengd. Eén school die gevisiteerd is, heeft de daltonlicentie moeten inleveren. De school wil wel verder werken aan de daltonontwikkeling en hoopt over enige tijd weer opnieuw de daltonlicentie aan te vragen. De school blijft ook participeren in het netwerk van de regio.

Op veel scholen is behoefte aan scholing van nieuwe personeelsleden (daltonleerkracht, coördinator, onderwijsassistent en directeur). Hiervoor heeft het regiobestuur de daadwerkelijke behoefte gepeild en besloten om scholing voor onderwijspersoneel en onderwijsondersteunend personeel gezamenlijk in te kopen voor het schooljaar 2023-2024. Een grote groep zal worden geschoold door Saxion. De scholing start begin 2024.

In het voorjaar van 2023 zijn de directeuren weer fysiek bij elkaar geweest, waarbij Patrick Sins was uitgenodigd. We wilden het graag hebben over het eigenaarschap in combinatie met digitalisering. Patrick heeft ons meegenomen in het aanleren van eigenaarschap bij kinderen. Het sloot aan bij zijn lezing in februari "Zelfregulerend leren gaat niet vanzelf. Maar hoe dan wel?" Het was een inspirerende ochtend.

Voor alle scholen heeft het bestuur het cursusboek Dalton LEF aangeschaft en uitgereikt.

Door zwangerschaps- en bevallingsverlof van de voorzitter van ons regiobestuur is het bestuur dit jaar grotendeels niet voltallig geweest. De voorzitter heeft met ingang van 1 januari 2024 ook een werkring buiten het daltononderwijs aanvaard.

Regio Flevoland heeft een actieve groep daltoncoördinatoren die vier keer bij elkaar gekomen zijn onder begeleiding van Glenda Noordijk. Wel zijn er personele wisselingen geweest, waardoor de samenstelling van het daltoncoördinatorennetwerk een aantal wijzigingen heeft ondergaan. Door personele tekorten was het helaas niet mogelijk om elke keer met alle coördinatoren bij elkaar te komen.

7.4. Regio Noord-Holland

Voor u ligt het jaarverslag van daltonregio Noord- Holland. Een prachtige regio met 43 daltonscholen en ruim 700 echte daltonners.

Inmiddels is de regio ook een aantal daltonkindcentra rijker. Iedere daltonschool staat open voor contact met de regio, het is altijd mogelijk om bij elkaar op school te komen kijken. We leren van en met elkaar.

Wisselingen regiobestuur

Het regiobestuur heeft dit jaar helaas afscheid moeten nemen van Marije Moolhuizen.

Jarenlang was zij actief bestuurslid in onze regio en was zij betrokken bij alle ontwikkelingen die we binnen het bestuur in gang hebben gezet met als hoogtepunt de organisatie van de grote regiodag in november 2019. Daarnaast was ze onze aanjager op het gebied van communicatie en sociale media. We zullen haar ideeën en positieve inbreng enorm gaan missen.

Met ingang van november 2023 hebben we gelukkig weer versterking van ons bestuur gevonden: Ramona Mazereeuw (daltoncoördinator IKC De Boomgaard

in Amsterdam) en Corina van der Knoop (daltoncoördinator De Westerkim in Zaandam).

Regiodagen 2023

We hebben dit jaar drie daltonregiodagen georganiseerd en tot onze tevredenheid zien we dat onze nieuw gekozen vorm aansluit en zorgt voor een goede opkomst!

De bijeenkomsten worden georganiseerd van 16.00 tot 19.00 uur en hebben de vorm van een pizzasessie. Tijdens de bijeenkomsten is aandacht voor de volgende onderdelen:

- Inspiratie (workshop)
- Ontmoeten/netwerken (tijdens diner)
- Delen van ontwikkelingen/nieuws binnen de regio

Ons thema voor 2023 is 'Een nieuwe start'. Na een moeizaam jaar voor onze regio, hebben we met nieuwe energie en ideeën twee regiobijeenkomsten gepland voor de eerste helft van het jaar:

- Woensdag 29 maart op De Klipper in IJmuiden. Thema: Formatief evalueren
- Woensdag 21 juni op De Poolster in Heerhugowaard. Thema: Mindset en daltonspiegel
- Maandag 6 november op IKC De Boomgaard. Thema: Werking kinderbrein en zelfregulatie

7.5. Regio Oost-Nederland

Ook dit kalenderjaar hebben we weer passende bijeenkomsten georganiseerd, met daarin de actuele onderwerpen vanuit Dalton.

DON-bijeenkomsten in 2023

Datum	Voor wie	Thema/inhoud
18 januari 2023	Directeuren en coördinatoren	De taak en persoonsvorming Spreker: René Berends
29 maart 2023	Directeuren en coördinatoren	Scholenbezoek
24 mei 2023	Directeuren en coördinatoren	De Daltonspiegel Expeditie Dalton- online leeromgeving
11 oktober 2023	Directeuren en coördinatoren	De koers van de NDV Praktijkvoorbeelden

Evaluatie bijeenkomst 18 januari

- Positieve berichten over de inhoud van deze bijeenkomst.
- De aansluiting was goed op de vorige bijeenkomst.
- Fijn dat er een spreker was.
- Het eerste gedeelte was veel luisteren, prettig dat er herhaling was.
- 45 minuten uitwisselen is prima.

Evaluatie bijeenkomst 29 maart

- Don op locatie. Waardevol. Instant houden.
- Één van de vier bijeenkomsten 'Don op locatie'. Bijeenkomst tijdig plannen.
- Doelgericht: Wat wil je graag zien? Wat wil je laten zien? Wellicht met kijkwijzer.

Evaluatie bijeenkomst 24 mei

- Enthousiaste verhalen over de inhoud.
- Leden willen graag de observatietool, de Daltonspiegel en Expeditie Dalton inzetten.
- Meer interactie met elkaar/ uitwisselen van ideeën. Wellicht zouden we in de volgende bijeenkomst goede praktijkvoorbeelden mee kunnen nemen/

kunnen delen met elkaar t.a.v. observatietool, daltonspiegel, Expeditie Dalton en taak.

Evaluatie bijeenkomst 11 oktober

- Veel genetwerkt. We hebben positieve berichten hierop ontvangen.
- Veel mensen hebben contact gelegd en gaan bij elkaar op school kijken. Afgelopen jaren veel input gegeven. We willen graag meer de focus leggen op netwerken, waar de DON ook voor bedoeld is.

Inhoud bijeenkomsten 2024

Bijeenkomst 17 januari 2024: Eigenaarschap en werken vanuit doelen

Bijeenkomst 27 maart 2024: Scholenbezoek

Bijeenkomst 22 mei 2024: Burgerschap en visitatie

Bijeenkomst 4 moet nog gepland worden, deze valt in het nieuwe schooljaar.

Samenstelling DON-bestuur

San Bronk (voorzitter)

Charlotte Meijer (penningmeester)

Susanne Jannink (secretaris)

Marjolein Feldkamp (notulist)

Ryanne Bouw (lid)

Hetty Lijftogt (lid)

Het bestuur heeft in 2023 over de volgende onderwerpen gesproken tijdens de vergaderingen:

- Initiëren, voorbereiden en organiseren van de directie-coördinatorenbijeenkomsten
- Website DON optimaliseren
- Financiën
- Vaststellen contributie
- Rooster af-/aantreden
- Verslag van de regiobijeenkomsten
- Evaluatie DON-bijeenkomsten voor coördinatoren en directeuren.

7.6. Regio Groningen

Het verslag volgt nog.

7.7. Regio Drenthe

Jaarplan 2022 en gedeelte 2023

Na de nodige wisselingen en onderbezetting van het regiobestuur de afgelopen jaren, starten we maart 2022 met een 5-koppig bestuur:

- Marije Lunshof.(voorzitter).
- Gelske Reitsma-Prins.(secretaris).
- Henriëtte Bakker.(penningmeester).
- Gerdy Schoonbeek.(lid).
- Jan de Rijk.(lid).

Vergaderdata 2022:

26 januari, 9 maart, 29 maart, 20 september, 11 oktober, 15 december.

Vergaderpunten waren o.a.:

- Taakverdeling nieuwe bestuur nadat dit weer in een voltallige sterkte gerealiseerd was.
- Updaten daltonscholen in Drenthe (aanspreekpersonen).
- Bespreken punten uit regiobesturenoverleg (o.a. samenvoegen Groningen, Friesland en Drenthe tot één grote regio en verandering binnen Pabo's: geen aparte onderwijsstromingen meer, maar één noemer: vernieuwingsonderwijs. Hoe gaan we dit oppakken?).
- Voorbereiden van de Regiobijeenkomsten Drenthe. Door de coronaperiodes is dit niet tot zijn recht gekomen, regio bijeenkomsten gingen niet door (bijv. van 26-1-22), het bestuur was niet volledig. Gelukkig is de Regiobijeenkomst van 13 april doorgegaan, fysiek met een gastspreker die ons op prikkelende wijze heeft laten nadenken over ons daltononderwijs. Op de digitale Regiobijeenkomst van 2 november waren de onderwerpen o.a. het nieuwe visitatiekader, mogelijke samenwerking dalton regio Noord, inventarisatie onderwerpen voor de Regio Dalton dag op 15-3-'23.
- Opzetten cursus daltonleerkracht, gegeven door Hans Wolthuis. 26 cursisten van scholen uit Drenthe en Groningen (De Starter), alsmede 3 studenten die een minor dalton volgen, volgen een cursus van 8 bijeenkomsten.
- Zorg over daltonscholen in Drenthe. Vaak zien we dezelfde

scholen bij de bijeenkomsten. Waar halen de andere scholen hun info vandaan? Hoe gaan we de betrokkenheid vergroten?

Overzicht gevisiteerde scholen in 2022:

SWS De Schans is 21 juni 2022 gevisiteerd (verlenging voor 5 jaar). Visitatie Echtennest is uitgesteld. Wordt nu 11 mei 2023.

Nieuwsbrieven van de regio:

Op de volgende data zijn de nieuwsbrieven naar de scholen verstuurd:

- Januari 2022.
- Mei 2022.
- Oktober 2022.

De nieuwsbrieven worden toegevoegd bij dit Jaarverslag. De verdere planning nieuwsbrieven is in de genoemde maanden 2023.

Vergaderdata:

Deze moeten nog gepland worden. Voor de daltondag zullen er 1 à 2 plaatsvinden.

Organisatie daltondag (15 maart 2023):

Plaats: DKC Kloosterveen.

Programma:

- 8.45: inloop met thee/koffie.
- 9.00: opening met mededelingen door de voorzitter.
- 9.15-10.15: 1e workshopronde.
- 10.15-10.45: pauze.
- 10.45-11.45: 2e workshopronde.
- 12.00-12.15: gezamenlijke afsluiting (onze ideeën voor inrichting komend schooljaar).
- 12.15-13.00: mogelijkheid tapasbuffet.

Geplande onderwerpen voor de organisatie van de workshops:

- Talentenkaart (Brigitte Bruin).
- Digitale takenbrief (Roelien Tissingh).
- Daltonwerkvormen in vergaderstructuren.
- De ontwikkeling naar kindcentrum / kindgesprekken (De Eshorst).
- De taak/taakbrief in relatie tot eigenaarschap kind (Vera Otten, Rene Berends, Hilde-Marie van Slochteren, boek: "Dalton:Lef").

- Workshop excellente daltonscholen (Vera Otten).
- Rapport/portfolio (De Eskampen).
- Thematisch werken in de onderbouw, ontwikkeling zelfstandigheid kleuters.
- Het verdiepen van een kernwaarde (Jerry Leepel, onderwijsadviseur).

Regiobijeenkomsten:

Naast de Dalton dag zijn er nog twee Regiobijeenkomsten (planning juni en oktober). We willen voorstellen deze op wisselende scholen in Drenthe te houden. Het eerste onderwerp van de bijeenkomst is dan een parel van de school te aanschouwen.

Tijdens de Regio dag van 15 maart a.s. ontvangen alle aanwezige scholen de daltonspiegelkaarten. Op de eerstvolgende regio willen we hier ook mee aan de slag en reflecteren op het gebruik in de klassen/teams.

Het leek ons leuk om in juni een regiobijeenkomst in Een te organiseren. Misschien zou de volgende te visiteren school in oktober de gastschool kunnen zijn?

Nieuwsbrieven:

Voor elke regiovergadering komt er een nieuwsbrief uit. In speciale gevallen zou er een extra nieuwsbrief uit kunnen komen.

Te visiteren scholen in 2023:

- Echternest; voorjaar 2023 (exacte datum navragen NDV).
- ODBS 't Kienholt: voorjaar 2023 (exacte datum navragen NDV).
- Daltonschool Ees: 11 mei 2023.
- Kindcentrum Theo Thijssen: najaar 2023 (datum nog niet bekend bij NDV).

Regio Drenthe versus Regio Noord:

In 2023 zullen er verdere gesprekken plaatsvinden over het al dan niet vormen van een grote noordelijke regio.

Nieuwe cursussen:

Als de huidige cursus daltonleerkracht geëindigd is, gaan we hierop reflecteren. Bij een grote behoefte aan een nieuwe cursus, gaan we de mogelijkheden hiervoor onderzoeken en eventueel een volgende cursus organiseren. Voor zowel leerkracht als PM-ers.

7.8. Friesland

Scholen:

In regio Friesland participeren 14 scholen:

1. CBS 't Jok, Hoorn Terschelling
2. CBS de Vosserschool, West Terschelling
3. IKC De Sprong, Leeuwarden
4. Albertine Agnes, Leeuwarden
5. IKC Sint Jozef, Lemmer
6. IKC Sint Jozef, Heerenveen
7. De Optimist, Heerenveen
8. 'T Hazzeleger, Balk
9. Sint Martinus, Makkum
10. De Finne, Wartena
11. OBS de Skans, Frieschepalen
12. De Blinker, Bolsward
13. Ichtus, Giekerk
14. De Kogge, IJlst

OBS de Finneblom te Noordbergum heeft zich dit jaar uitgeschreven als daltonschool; OBS Zuid Wolvega en de daltonschool in Boyl participeren in de regio Drenthe.

Bestuurssamenstelling:

Ondanks het feit dat het steeds moeilijker wordt om bestuursleden te krijgen zijn we dit jaar toch gestart met een 5 hoofdig bestuur:

1. Lydia Wolbers (voorzitter)
2. Henriette Busstra (gedeeld secretariaat)
3. Geartsje van der Veen (gedeeld secretariaat)
4. Bento Busse (penningmeester)
5. Sietske de Bos (lid)

Vergaderfrequentie:

Het bestuur is 6 x in vergadering bijeen geweest, deels online, deels fysiek. De bijeenkomst in juni is altijd een bijeenkomst samen met de dalton coördinatoren. Bespreekpunten dit jaar waren:

- Voorbereiding regiobijeenkomsten.
- Visitaties.
- NDV ontwikkelingen en afvaardiging naar de NDV bijeenkomsten.

- Bestuurstaken, afvloeiing bestuursleden en werven nieuwe leden.
- Nieuwsbrieven.
- Overleg drie Noordelijke provincies en organisatie gezamenlijk congres.
- Contacten scholen: gezamenlijk verantwoordelijk voelen.
- Inventarisatie scholingsbehoeften en onderzoek om scholing te bundelen.

Regiobijeenkomsten:

Dit schooljaar hebben we ook weer vijf regio bijeenkomsten gehad. De uitnodigingen waren specifiek voor daco's en directeuren en voor belangstellende teamleden. De volgende thema's kwamen aan de orde; deze thema's zijn aangeboden nadat we de behoeften van de scholen hadden geïnventariseerd.

1. Rol van de dalton coördinator – 19 januari op de Sprong, Leeuwarden m.m.v. Marrit Demmer.
2. Rol van (dalton) ouder – 11 april op de Albertine Agnesschool, Leeuwarden m.m.v. Glenda Noordijk.
3. Evaluatie en planning – 2 juni, met bestuur en daco's op Terschelling.
4. Taak, theorie en praktijk – 20 september op het Hazzeleger, Balk. Veel onderling gesprek, ervaringen en voorbeelden delen en andere uitwisseling.
5. Reflectie met ook daarbij de dalton spiegel – 14 november op de Albertine Agnesschool, Leeuwarden.

Communicatie scholen:

Naast de bijeenkomsten hebben we via mail contact met de scholen. Ook hebben we dit jaar weer een aantal nieuwsbrieven verzonden. Voor het eerst hebben we alle scholen gebeld. Dit werd goed ontvangen en gaf ons inzicht in wat er op de scholen speelt. Personele en directiewisselingen met daarnaast personeelstekorten zorgen voor onrust op de scholen en binnen de teams, dit is vaak debet aan het feit dat niet alle scholen altijd aanwezig zijn op onze bijeenkomsten. Inventarisatie onder de scholen heeft ons ook doen besluiten om de bijeenkomst van 24 januari 2024 te cancelen – nu het noordelijk congres (nog) niet door kon gaan, kozen de scholen ervoor om deze middag te benutten voor dalton binnen de eigen scholen.

LW19022024

Akkoord bestuur: 26 februari 2024

Bespreking scholen: 18 april 2024

7.9. Regio VO

Binnen de Nederlandse Dalton Vereniging (NDV) hebben de daltonscholen voor Voortgezet Onderwijs (regio VO) drie keer per jaar overleg. De bijeenkomsten worden gehouden in het gebouw van één van de deelnemende scholen of, als de omstandigheden hierom vragen, online.

De vergaderingen bestaan uit een formeel deel en uit een programma dat door de ontvangende school wordt ingevuld. Dit programma bestaat meestal uit een rondleiding en richt zich op datgene wat op dat moment voor de school belangrijk is, zoals nieuwbouw, een grote verbouwing of de start van een nieuw onderwijsconcept. Daarnaast kan dit onderdeel ook bestaan uit een presentatie over een onderwijskundige (dalton)ontwikkeling in de school. Hierbij staan 'kennismaken van elkaars ontwikkelingen' en 'leren van en met elkaar' centraal. Ook het uitwisselen van good practices komt veelvuldig aan bod.

Eind 2023 telde de regio 39 daltonscholen VO, waaronder zes scholen die 'Dalton in oprichting' zijn .

In 2023 hebben de leden van regio VO twee keer regulier overleg gehad en hebben zij deelgenomen aan een 24-uurs bijeenkomst :

1. op 18 januari 2023 op het Haarlemmermeer Lyceum in Hoofddorp.
2. op 24 mei 2023 via een digitale bijeenkomst.
3. op 4 en 5 oktober 2023 heeft in Leusden de Dalton 24-uurse bijeenkomst plaatsgevonden. Hieraan voorafgaand heeft op 4 oktober een reguliere regiovergadering plaatsgevonden.

Tijdens de beide reguliere daltonbijeenkomsten zijn de vaste agendapunten ter sprake gekomen, zoals het uitwisselen van ervaringen vanuit de verschillende regio's, informatie delen ten aanzien van de aankomende visitaties en is er ruim aandacht geschonken aan het professionaliseren van docenten en leidinggevenden, die werkzaam zijn op de verschillende daltonscholen. De vergadering op 24 mei stond in het teken van de kennismaking met Elvira van den Hoek, de nieuwe voorzitter van de NDV.

Het centrale thema tijdens de 24-uurse in oktober was 'Dalton en persoonlijk leiderschap: wat maakt jou een dalton-schoolleider en hoe kun je de daltonwaarden inzetten in jouw leiderschap?' De organisatie was dit keer in handen van de collega's van Dalton Voorburg en het Helen Parkhurst in Almere. Het bureau soul.com heeft onder leiding van Sacha Bakker de 24-uurs ondersteund.

Naast de (landelijke) regio-overleggen zijn er vier regionale netwerken actief die

samenwerken aan gemeenschappelijke ontwikkelingen. In deze netwerken worden tal van scholingsactiviteiten verzorgd voor docenten in de regio onder het motto 'van en met elkaar leren'.

Deze vier netwerken zijn :

- Netwerk Zuidwester
- Netwerk Dalton Noord
- Netwerk HAAAP (Noord-Holland en Almere)
- Netwerk Westland

De contacten tussen de VO-daltonscholen worden als open, collegiaal en zeer plezierig ervaren.

In 2023 is er een inhaalslag gemaakt met de visitaties die vanwege corona geen doorgang hebben gevonden.

Het Bestuur van Regio VO bestond in 2023 uit: Liesbeth Pennings-de Vet (voorzitter; Haarlemmermeer Lyceum), Jan Paul Beekman (secretaris; Spinoza Lyceum) en Roderik Rot (penningmeester; Erasmus College).

7.10. Regio Midden-Nederland

Jaarverslag 2022-2023 en takenoverzicht bestuursleden Regio Midden Nederland

Bestuur

Het bestuur organiseert jaarlijks 3 zogenaamde dalton dompel dagen/middagen voor alle aangesloten Daltonscholen. Deze dagen/middagen hebben een scholings- als netwerk karakter. Elke school kan de directeur en de Daltoncoördinator naar deze dag afvaardigen. Of evt. meerdere geïnteresseerden van de school.

Het bestuur heeft 3 Daltonlabs georganiseerd (kenniscafe, Daltonspiegel, lezing Symen van der Zee). Labs worden gewaardeerd door de bezoekers. De opkomst vanuit de regio bij fysieke bijeenkomsten neemt steeds verder toe. We hopen dat de NDV dichterbij de bezoeken van de Daltonlabs gaat zitten. Blijvende wens/ambitie van het bestuur om het netwerk te versterken en de scholen te laten inzien dat de labs van toegevoegde waarde zijn.

1 bestuurslid per regionale intervisiegroep

Contact onderhouden met en tussen de aangesloten scholen van de deelregio;

hiervoor zijn de aaneengesloten scholen verdeeld in intervisiegroepen. Elk bestuurslid zorgt voor het contact met een intervisiegroep.

- a) Nieuwe NDV-lidscholen die tot deze regio toetreden, bezoeken en informeren over de gang van zaken in de daltonregio Midden-Nederland.
Nieuwe scholen worden gecontacteerd, welkom geheten en bezocht.
- b) Zorg dragen voor de uitreiking van de daltonlicentie (incl. muurschildje) aan nieuwe lidscholen, bij voorkeur in een feestelijke context.
Daltonlicenties worden uitgereikt.
- c) Stimuleren van deelname door de aangesloten scholen aan regionale activiteiten en vragen naar aandachtspunten.
Het bestuur maakt een poster ter aankondiging van de Daltonlabs welke per post zijn toegestuurd aan alle scholen. Het bestuur stuurt kaartjes naar gevisiteerde scholen.
- d) Tenminste 1x per jaar telefonisch contact hebben met de scholen.
Jaarlijkse bel-/mailronde door het bestuur. Daarnaast incidentele bezoeken door het bestuur aan de scholen. Bij scholen waar het contact telefonisch niet lukt, wordt een bezoek gepland/gebracht door een van de bestuursleden.
- e) Informeren naar ontwikkelingen in geval van visitatie.
Scholen is actief gevraagd in welke ontwikkelingen zij zich bevinden. Deze worden tijdens de labs en op de website van het regiobestuur gedeeld.

Door alle bestuursleden

Deelnemen aan het regiobestuur overleg. Wordt gedaan.

Door 1 bestuurslid en 1 regiolid

De regio afvaardigen in de regioraad van de Nederlandse Dalton Vereniging.
Regiovoorzitter neemt hieraan deel.

Penningmeester

Het opstellen van een financieel jaarverslag.

Gedaan en gedeeld met de leden en het bestuur (februari 2023).

Secretaris

Op verzoek informatie beschikbaar stellen aan de toegewezen visitatiecommissie van de NDV over deelname van aangesloten lidscholen aan regio-activiteiten.

Hier is telefonisch contact over met de voorzitter van het regiobestuur. Niet alle

visitatie voorzitters bellen hierover.

Secretaris & steunpunt

Samenstellen en beheer van regio-archief.

Dit wordt bijgehouden op de website van het regiobestuur. Penningmeester beheert financiële verantwoording.

Steunpunt in opdracht van secretaris

Zorg dragen voor het beheer en (tenminste 1x/jaar) verspreiding van de ledenlijst van de regio.

Dit wordt bijgehouden op de website van het regiobestuur.

Steunpunt in opdracht van secretaris

Zorg dragen voor beheer en verspreiding van uitnodigingen, agenda's en verslagen van regionale vergaderingen en bijeenkomsten.

Dit wordt bijgehouden op de website van het regiobestuur en actief gedeeld via mail met alle regio scholen.

Regio-overleg

Bevorderen van collegiale consultatie en het uitwisselen van kennis en ervaring op gebied van daltononderwijs tussen de aangesloten scholen.

Door het organiseren van de Daltonlabs vindt dit plaats. Scholen delen hun ontwikkelingen op de website van het regiobestuur zodat ze elkaar kunnen vinden en kennis kunnen uitwisselen. Scholen benaderen het bestuur actief met vragen over ontwikkelingen die gedeeld worden binnen het bestuur en netwerk.

Regio-overleg

Op regionaal niveau het werken met daltoncoördinatoren en/of daltonwerkgroepen stimuleren en hiervoor een functioneel netwerk in stand houden.

Door middel van de Daltonlabs vindt dit plaats.

Penningmeester

Versturen van rekening van €150,- voor deelname Daltonregio Midden Nederland. Hiervoor worden onder andere de dompeldagen voor georganiseerd. Deze rekening wordt in principe in de vijfde schoolweek verstuurd en geldt voor een schooljaar.

Is gedaan. Bedrag in 2022/023 was €125,-

Secretaris

De secretaris van het bestuur houdt een presentielijst bij van de aanwezigheid van de aangesloten scholen bij de Dompeldagen.

Wordt gedaan.

Opgesteld door het regiobestuur op donderdag 15 juni 2023

Aanwezig: Jildou, Rudger, Robine, Lara, Jeroen en Koen (volledig regio bestuur)

7.11. DNO

In 2023 zijn er verschillende bijeenkomsten georganiseerd, zowel online als Het DNO kwam op de volgende momenten bij elkaar:

- 2 februari 2023 (online, 09.00 – 11.00 uur)
- 17 en 18 april 2023 (fysiek tijdens een tweedaagse)
- 22 juni 2023 (online, 09.00 – 11.00 uur)
- 7 september 2023 (online, 09.00 – 11.00 uur)
- 13 september (fysiek in de Wolfert te Rotterdam, 09.30 – 15.00 uur)

Tijdens de bijeenkomsten maken we gebruik van zoveel mogelijk gedeelde verantwoordelijkheid. De voorbereiding van de bijeenkomsten wordt wisselend uitgevoerd door de leden van DNO. Tijdens de tweedaagse is een nieuwe voorzitter en secretaris benoemd.

Het bestuur bestaat nu uit:

- Voorzitter: Maria Fellingha
- Penningmeester: Dolf Janson
- Secretaris: Jobke Rozema

Er zijn dit jaar geen overige kosten gemaakt, behalve een kleine bijdrage aan de tweedaagse.

Inhoud bijeenkomst 2 februari 2023 online

Deze bijeenkomst is georganiseerd door René en Vera

- Verdeling organisatie van de verschillende bijeenkomsten
- Inhoud programma tweedaagse en verdeling
- Het actief betrekken van nieuwe mensen binnen ons netwerk
- Observatietool: tool voor observatie daltonimplementatie (Vera)
- Opzet dagelijks bestuur DNO

Inhoud tweedaagse 17 en 18 april: fysiek te Pastillionhotel te Putten

Deze bijeenkomst is georganiseerd door Hans en René, waarbij de organisatorische organisatie in handen lag van Glenda.

- WHY: visie, pedagogisch doel m.b.t. de taak (René)
- HOW: uitgangspunten, visie op plannen en eigenaarschap. De taak a la Helen Parkhurst (Hans)
- WHAT: voorbeelden delen vanuit de praktijk

- Implementatie van de taak
- Daltoncongres
- Technisch: bestuur kiezen, data vaststellen
- Expeditie Dalton (Vera en René)
- Visie op burgerschap (Vera en René)

Inhoud bijeenkomst 22 juni 2023 DNO: online

Deze bijeenkomst is georganiseerd door Maria en Frank

- Inspiratieronde
- Onderzoek naar de ontwikkeling en samenhang van interactieprocessen tijdens colleges in het hoger onderwijs tussen docenten en studenten (Frank)
- Vooruitkijken naar volgend jaar

Inhoud bijeenkomst 7 september 2023: online

Deze bijeenkomst is georganiseerd door René en Vera

- Voornemens komend studiejaar
- Definitie de taak afstemmen (besluit nemen)
- Dalton en burgerschap: opvattingenschema (Vera en René)
- Jaarrooster: verdeling en inhoud bepalen

Inhoud bijeenkomst 13 december: fysiek op de Wolfert te Rotterdam

Deze bijeenkomst is georganiseerd door Esther, Glenda, Inger en Marlou

- Dag samengesteld a.d.h.v. een taak met verplichte en keuzetaken
- Huishoudelijk reglement
- Organisatie DNO (Elvira/Vera)
- Nadenken en uitwerken van de tweedaagse
- Nadenken en uitwerken van het daltoncongres (Vera)
- Inspiratie voor het concrete werk in de praktijk (over daltonscholing)
- Kennis en verschillen PO en VO
- Inspiratietool Congres de taak (Glenda en Esther)
- Daltonschool Sydney (René)
- Rondleiding daltonschool de Wolfert (Inger)

8. Lectoraat Vernieuwingsonderwijs

8.1. Opbrengsten lectoraat Vernieuwend Onderwijs en lectoraat Vernieuwingsonderwijs

- Lectoraat Vernieuwend Onderwijs (Saxion, 8.4fte) en Lectoraat Vernieuwingsonderwijs (Thomas More Hogeschool, 1.2fte) dragen via praktijkgericht onderzoek en onderwijs bij aan de vernieuwing en verbetering van het vernieuwingsonderwijs, in het bijzonder Daltononderwijs, Montessorionderwijs en Jenaplan onderwijs;
- Via opleidingen, cursussen, nascholingen, lezingen, presentaties, workshops en webinars dissemineren we kennis;
- We zijn structureel onderdeel van de redactie van Montessori-magazine, DaltonVisie, Mensenkinderen, Tijdschrift voor Onderwijspraktijkstudies - TOPS, Velon, International Journal of Educational Research en Saxion Progressive Education University Press;
- In 2023 zijn meer dan 100 publicaties/presentaties/producten verschenen vanuit de lectoraten over vernieuwend onderwijs.
- In 2023 zijn meer dan 11 nieuwe onderzoeksvoorstellen ingediend bij subsidieverstrekkers;
- In 2024 gaan we verder op de ingezette koers, intensiveren we de samenwerking en proberen we samen met de verenigingen net zoveel successen te behalen als in 2023.

Lectoraat Vernieuwend Onderwijs, Saxion (8.4fte omvang)

Lector: Symen van der Zee

Kenniskringleden: Vera Otten, Jaap de Brouwer, René Berends, Lida Klaver, Margreet Verduijn, Renske de Leeuw, Vivian Santing, Casper de Jong, Jasmijn Maseland, Geert Bors, Peter Bom, Wendel Brandsma, Karin Brouwer-Truijen, Jory Tolcamp.

Lectoraat Vernieuwingsonderwijs, Thomas More Hogeschool (1.2fte omvang)

Lector: Patrick Sins

Kenniskringleden: Brigitte Witmus, Pieter-Jan Ruiters, Ineke Vermeulen en

Muazzez Demirel (per 1 februari 2024 sluiten Jaap de Brouwer 0.4fte en Lars Schaarman 0.2fte aan)

Wat is ons doel?

Onze lectoraten hebben een gemeenschappelijk doel waarin we elkaar versterken. We willen een krachtige impuls geven aan de professionele ontwikkeling van (aankomende) leraren door praktijkgericht onderwijsonderzoek te verrichten in samenwerking met het werkveld. Samen met de onderzoekers van de lectoraten en de (besturen van de verenigingen van) vernieuwingsscholen (NDV, NMV, NJPV, VF en VBS) stemmen we af over onderzoeklijnen, toekomstplannen en voeren we gezamenlijk met onderwijsprofessionals onderwijsonderzoek uit naar praktijkrelevante vraagstukken. Hieronder brengen we de opbrengsten van onze lectoraten bijeen voor het afgelopen jaar. We bieden een bondig overzicht van de activiteiten, daarna komen onze publicaties en presentaties kort aan bod. Tenslotte geven we een vooruitblik.

Wat deden we het afgelopen jaar?

Onze onderzoekers zijn zeer actief binnen het traditioneel vernieuwingsonderwijs en er erg betrokken bij. Doel van alle activiteiten is het wetenschappelijk geïnformeerd denken en handelen in de praktijk te stimuleren en het onderwijs te verbeteren. Hieronder een opsomming van de activiteiten op het gebied van dalton- en montessorionderwijs van de onderzoekers in het afgelopen jaar:

- Verzorgen van cursussen, opleidingen en nascholingen op het gebied van dalton- en montessorionderwijs, zoals bijdragen aan de cursus daltonbasis, montessori specialisatie aan de voltijd pabo, teamscholingen op locatie etc.;
- Verder opbouwen van het Future Learning Lab bij Saxion waar systematisch onderzoek wordt verricht naar de wijze waarop technologie het vernieuwend onderwijs kan versterken;
- Inrichting, uitvoering en verbetering van dalton- en montessorionderwijs leereenheden binnen de lerarenopleidingen, bijv. het keuzevak Vernieuwend Onderwijs, de minor Global Citizenship, minor Innovative Educational Approaches bij Saxion (ism Thomas More Hogeschool) en de minor Onderwijsinnovatie bij de Thomas More Hogeschool;
- Digitale kennislunches en webinars verzorgen, bijv. over bèta-burgerschap en onderwijstechnologie;

- Versterking van de relatie met het Jenaplan onderwijs door toetreding van Geert Bors bij het lectoraat Vernieuwend Onderwijs Saxion en de financiële bijdrage van de NJPV aan het lectoraat;
- Hoofdredacteurschap DaltonVisie (Rene Berends) en redactie (Ineke Vermeulen), Montessori Magazine (Jaap de Brouwer), Mensenkinderen (Geert Bors) en publicaties van lectoren en kenniskringleden in beide bladen;
- Lezingen (bijv. op het dalton- en montessoricongressen en studiedagen) (in totaal meer dan 20);
- Presentaties op internationale conferenties zoals de 8th Annual Conference on Citizenship Education in Brussel (Lida Klaver) en een invited session op de conferentie van de American Educational Research Association (Patrick);
- Activiteiten ihkv Dalton Netwerk Opleiders (Rene bijv. een tweedaagse over de taak voorbereiden, Brigitte over de daltontaak), de Dalton OnderzoeksGroep (bijv. observatielijst ontwikkelen voor excellente daltonscholen door Vera), Montessori nascholing (Meet-ups), Nederlandse Montessori Onderzoeksgroep (ontwikkeling observatielijst en app implementatie Montessori door Jaap) en bijeenkomst van de Rotterdamse Montessori groep (onderzoek naar interventies voor het bevorderen van zelfregulerend leren door Patrick en Jaap);
- Twee daltononderzoeksgroepen (po en vo) waarin leraren samenwerken aan onderzoek en ontwikkeling naar de daltontaak (Thomas More Hogeschool).
- I.s.m. vernieuwingsscholen actie- en ontwerpgericht onderzoek doen naar het bevorderen van leren leren door leraren in het po en vo (bijv. ihkv RAAK SPRONG en het Havo vd Toekomst project bij Saxion).
- I.s.m. dalton- en montessorischolen worden drie grote projecten (Thomas More Hogeschool) projecten gedaan gericht op de bevordering van het zelfregulerend leervermogen van leerlingen: (1) Mentoren op Zuid, (2) MOZAIC (RAAK PUBLIEK) en (3) zelfregulerend leren in het vo.
- Maandelijks bijdragen van de lector(en) aan de dalton en montessori nieuwsbrief en Didactiefonline in de vorm van columns;
- Bijdragen aan het publicatiedebat over vernieuwend onderwijs via sociale mediakanalen, zoals LinkedIn;
- Redactieraad SPEUP (Rene, Patrick en Symen) en publicaties over Dalton- en Montessorionderwijs bij SPEUP;
- Onderzoeksaanvragen en publicaties over Dalton- en Montessori-onderwijs, inclusief Europese subsidies voor het werken aan burgerschap, het inrichten

van een Teacher Academy voor Innovative Education en een international minor over vernieuwingsonderwijs;

- Begeleiding van studenten van de pabo, academische pabo (Saxion) en master Onderwijskunde op het gebied van dalton- en montessorigerelateerde thema's zoals hogere orde denken, (bèta)burgerschap en student voice (in totaal meer dan 40 studenten).
- Begeleiding van studenten die de master Digitale Technologie volgen bij het ontwerpen en testen van digitale tools voor het vernieuwend onderwijs.
- Initiatief tot het aanvragen van een bijzonder hoogleraarschap aan de Erasmus Universiteit Rotterdam i.s.m. de NDV, NMV, TMH, RVKO en netwerk SOVO.
- Samenwerkingsverbanden met Europese partners. Vanuit Saxion bijvoorbeeld met Europese topuniversiteiten in het kader van een Europese aanvraag (o.a. Keulen, Leuven, Helsinki, Oslo, Utrecht) en met een Amerikaanse topuniversiteit (Arizona State University) op het gebied van vernieuwend onderwijs (o.a. burgerschapsvorming, technologie en anders organiseren).
- Maar liefst vier artikelen gepubliceerd in peer-reviewed internationale wetenschappelijke tijdschriften. Twee artikelen zijn ingediend over de effectiviteit van montessorionderwijs en daltononderwijs. Vivian Santing heeft geanalyseerd of het vermogen tot zelfregulatie verschilt tussen studenten in het hoger onderwijs die op een montessori VO-school hebben gezeten en die regulier onderwijs hebben gevolgd. Jaap de Brouwer publiceert over zijn onderzoek naar de implementatie van montessorionderwijs. Vera werkt verder aan een artikel over excellent daltononderwijs en heeft hierin al in Daltonvisie een mooi stuk geschreven.
- Kwaliteitsgelden (van Saxion) zijn toegekend aan een project waarin 'state of the art' interactieve kennisclips rondom studievaardigheden worden vervaardigd. Deze worden zo ingericht, dat ze ook ingezet kunnen worden op de VO vernieuwingsscholen. Ook worden in het kader van een toegekend experiment bij het samenwerkingsverband Aansluiting vo-ho Rotterdam kennisclips gemaakt en geëvalueerd die gaan over het effectief bevorderen van zelfregulerend leren.
- Kwaliteitsgelden (van Saxion) zijn toegekend aan een project rondom het anders inrichten en organiseren van het onderwijs ten behoeve van de lerarentekorten en toenemende kansenongelijkheid in het onderwijs.

- Een Europese subsidie is toegekend voor de uitvoering van PAX (Pedagogical Alliances for Xr), waarin Saxion met 6 Europese universiteiten en 4 technologiepartners onderzoek doet naar de inzet van XR in ondererwijs.
- NRO heeft subsidie toegekend aan een grote onderzoeksaanvraag getiteld 'Adding a layer to learning'. RUG, IxPerium en Saxion doen hierin onderzoek naar inzet van AR en VR in het wetenschap en technologie onderwijs.
- Een Europese subsidie is toegekend voor de uitvoering van TEFF (Teacher Education for a Future in Flux), waarin Saxion samen met Europese topuniversiteiten zoals Keulen, Leuven en Helsinki onderzoek doet naar onder meer digitalisering, well-being, sustainability.
- Saxion en Thomas More Hogeschool nemen deel aan het SURF project 'Orde in de Virtual Reality kleuterklas' waarin we in samenwerking met onderzoekers en docenten van de RUG en de Christelijke hogeschool Ede werken aan het optimaliseren, ontsluiten, implementeren en evalueren van een VR kleuterklas applicatie en didactische materialen.
- In 2023 zijn maar liefst 11 onderzoeksaanvragen geschreven en ingediend, waarvan velen zijn goedgekeurd.
- Presentatie op het NRO-congres 2024 aan ruim 50 aanwezigen over het bevorderen van zelfsturend leren in de klas
- Voorzitten en leiden van de docentstudiegroep 'leren studeren' op Thomas More Hogeschool. Deze docentstudiegroep heeft tot doel de ZRL-vaardigheden van studenten op de pabo te verhogen.
- Leraarstudiegroep Zelfregulerend Leren basisonderwijs.

Tenslotte...

We hebben een bondig overzicht gegeven van onze activiteiten en opbrengsten. De komende jaren zullen we de ingezette koers voortzetten. We blijven nauw betrokken bij de dalton-, jenaplan- en montessoripraktijk (Daltoncafe, DON, M&M&M, NMO, Jenaparade), onderzoek doen naar de effectiviteit van het onderwijs, publiceren (via SPEUP, Daltonvisie, Montessori Magazine, NMV en NDV nieuwsbrief en in nationale en internationale tijdschriften), presentaties en lezingen verzorgen, en natuurlijk onderzoek initiëren naar dalton- en montessorionderwijs. Samenwerking op het vlak van ons onderzoek vindt plaats op de volgende thema's: 1) onderzoek naar de effectiviteit en kwaliteit van dalton scholen (de goede dalton school, effecten op executieve functies), 2) onderzoek naar executieve functies in het montessorionderwijs, 3) vormingsvraagstukken (werken aan brede vorming, ondernemend leren, burgerschapsvorming, zie project EASE), 4) leerkrachtprofessionalisering (netwerkleren stimuleren binnen dalton- en montessorionderwijs), 4) andere inrichting van het dalton- en montessorionderwijs (ihkv lerarentekorten en kansenongelijkheid), en 5) technologie (onderzoeken van de mogelijkheden van onderwijstechnologie, zie bijv. VR kleuterklas, future learning lab). Onze plannen voor de komende tijd zijn:

- Boek Vernieuwingsonderwijs over de traditionele vernieuwers, internationale publicatie en Dalton L E F VO editie;
- Praktijkboek over het bevorderen van zelfregulerend leren geïllustreerd met voorbeelden;
- Inzicht in het gebruik van leerstrategieën door leerlingen in het vernieuwingsonderwijs;
- Onderzoek naar de relatie vernieuwend onderwijs en studeer/leergedrag;
- Effecten van doelbewuste oefening in leergemeenschappen en leernetwerken;
- Onderzoek naar student voice in de historie van daltononderwijs;
- Onderzoek naar executieve functies in het montessorionderwijs;
- Onderzoek naar de burgerschapsopvatting in daltononderwijs en jenaplanonderwijs;
- Onderzoek naar opvattingen die leraren hebben over het onderwijzen van ZRL. We hopen dat het onderzoek ons meer inzicht zal geven over welke overtuigingen leraren ondermijnen om ZRL te onderwijzen.
- Nader onderzoek naar burgerschapsvormend onderwijs en leerlingparticipatie (student voice);

- Verkennen van de mogelijkheden van technologie voor dalton- en montessorionderwijs (bijv. VR/AR);
- Afronden promotietraject Lida Klaver – onderzoek naar de invloed van de ‘bagage’ van hoe en wat leerlingen tijdens lessen over maatschappelijk-technologische vraagstukken leren
- Wetenschappelijke publicaties over burgerschap, zelfregulerend leren, vernieuwingsonderwijs in NL;
- Nader onderzoek naar het anders inrichten van dalton- en montessorionderwijs.

Door samen op te trekken in onderzoek, nauw samen te werken met de dalton- en montessoripraktijk en de NDV en NMV, blijven we de komende jaren het traditioneel vernieuwingsonderwijs een krachtige en prachtige kwaliteitsimpuls bieden.

9. Tenslotte

Dit jaarverslag van het bestuur, de commissies en werkgroepen, de regio's, het daltonnetwerk opleiders en de lectoraten geeft een overzicht van het reilen en zeilen van de Nederlandse Dalton Vereniging in 2023. Samen met de financiële afrekening over 2023 levert het de 'staat van dalton' op. Wij danken iedereen die een bijdrage geleverd heeft aan dit verslag en lichten de inhoud toe tijdens de ALV van 20 maart 2024.

Namens het bestuur,

Elvira van den Hoek

10. Bijlage 1: Publicaties, presentaties en producten van het lectoraat

In de bijlage “Publicaties, presentaties en producten van het lectoraat” zijn alle opbrengsten van afgelopen jaar terug te vinden.

11. Bijlage 2: Portefeuilleverdeling algemeen bestuur Nederlandse Dalton Vereniging april 2023

Bijlage 1

Publicaties, presentaties en producten van het lectoraat

- **Berends, R., Otten-Binnerts, V., & Van der Zee, S.** (2023, 1 september). Oude bronnen opnieuw belicht 1: A Day in School at the New York Dalton School. *Nieuwsbrief Daltononderwijs* [A Day in School at the New York Dalton School \(OUDE BRONNEN OPNIEUW BELICHT\) - Nederlandse Dalton Vereniging](#)
- **Berends, R., Otten-Binnerts, V., & Van der Zee, S.** (2023, 26 oktober). Oude bronnen opnieuw belicht 2: De psychologie van het Dalton Plan. *Nieuwsbrief Daltononderwijs* <https://dalton.nl/oude-bronnen-opnieuw-belicht-2/>
- **Berends, R., Otten-Binnerts, V., & van der Zee, S.** (2023, 23 november). Oude bronnen opnieuw belicht 3: Dalton Education Plan Explained. *Nieuwsbrief Daltononderwijs*. <https://dalton.nl/dalton-education-plan-explained-oude-bronnen-opnieuw-belicht/>
- **Berends, R., Otten-Binnerts, V., & van der Zee, S.** (2023, 18 december). Oude bronnen opnieuw belicht 4: Adjustmentrooms. *Nieuwsbrief Daltononderwijs*. <https://dalton.nl/adjustmentrooms-oude-bronnen-opnieuw-belicht/#:~:text=In%20het%20archief%20van%20de,steeds%20%C3%A9%C3%A9n%20zo'n%20bron.>
- **Berends, R., Otten-Binnerts, V.,** Rozema, J. & Postema-Gerritsen (2023, april). Online leeromgeving Expeditie Dalton. In samenwerking met Leonon en Online Klas.
- **Berends, R.,** Röhner, R., & Röhner-Sowinska (2023, december). Dalton adopteren als 'merk'. *DaltonVisie*, 12 (2), 30.
- **Berends, R.** (2023, december). Robots versus leraren. *DaltonVisie*, 12 (2), 3.
- **Berends, R.** (2023, december). Prof. Kweenie beantwoordt vragen. *DaltonVisie*, 12 (2), 10.
- **Berends, R.** (2023, december). Maak ons beter. *DaltonVisie*, 12 (2), 14-17.
- **Berends, R.** (2023, november). *Building a vision on Dalton Education Tokio*. Dalton International Global Event.
- **Berends, R.** (2023, november). *Dalton and well-being*. Dalton International Global Event.
- **Berends, R.** (2023, november). *How Dalton Started*. Dalton International Global Event.
- **Berends, R.** (2023, november). *The spread of Dalton worldwide and 'old' Japan*. Dalton International Global Event.
- **Berends, R.** (2023, november). *Ownership*. Dalton International Global Event.
- **Bors, G., Berends, R.,** Out, M., & **Otten-Binnerts, V.** (2023, 25 september). De Ondernemende houding. Bij het Daltoncafé, namens de Jenaplan Onderzoeks Groep
- **Berends, R.,** Out, M., **Otten-Binnerts, V.** (2023, 16 januari). Daltoncafé: Bewegend spelen en leren *met jonge kinderen*.
- **Berends, R.,** Out, M., **Otten-Binnerts, V.** (2023, 13 maart). *Daltoncafé: de taak*
- **Berends, R.,** Out, M., **Otten-Binnerts, V.** (2023, 23 mei). *Daltoncafé: Het Daltoncafé over de digitale leeromgeving Expeditie Dalton*
- **Berends, R.,** Out, M., **Otten-Binnerts, V.** (2023, 20 november). *Daltoncafé: Samenwerken in het Technasium*
- Bloem, B. (2023). Balanceren tussen toerusten en ruimte geven: Visie op burgerschap bepaal je niet zomaar even [Interview met **Lida Klaver**]. *Burgerschap op school*, 32-34. https://issuu.com/tkmst/docs/burgerschap_op_school_2023_2024
- **Bom P. L.,** Koopman M., Veerman G.J.M., & Beijaard D. (2023). Designing a Data Feedback Program to Improve Teachers' Science and Technology Teaching Skills in Elementary Education. *American J Sci Edu Re: AJSER*-130.
- **Bom, P. L.,** & Wagenveld, B. (2023). Kiemkracht in groep 5. *Terugkoppeling*, 32 (1).14 – 17
- **Bors, G.** (2023, 23 november). Hoe reageren wij als leraren op het Israëliisch-Palestijnse conflict? *Nieuwsbrief Daltononderwijs* <https://dalton.nl/hoe-reageren-wij-als-leraren/>
- **Bors, G.,** Venema, H. en Vorstelman, G. (Hosts). (2023, 17 oktober). De ondernemende houding. (Nr.5) [Podcastaflevering]. In *Jenaplan Nederland de Podcast*. Jenaplan Nederland. Jenaplan aflevering de ondernemende houding. <https://open.spotify.com/show/1VNUJogujAf8Wubc2ID3LCW>
- **Bors, G.** (2023, juni). Mannen en vrouwen met lef. *Mensenkinderen* 178, 2 (38), 3

- **Bors, G.** (red) (2023, juni). Mijn directeur leerde mij janligtharten. Over de ruimtescheppende houding van de stamgroepleider. *Mensenkinderen* 178, 2 (38), 22-23
- **Bors, G.** (2023, juni). Interview met lector Patrick Sins: 'Wat je wilt, is het gesprek over de kwaliteit van je onderwijs op gang brengen en houden. *Mensenkinderen* 178, 2 (38), 51-55
- **Bors, G.** (2023, december). Jenaplan voorbij de fluisterstem. *Mensenkinderen* 179, 1 (39), 3
- **Bors, G.** (2023, december). Het uitvliegende kind en de juf als holding space – Reprise: De Ondernemende Houding. *Mensenkinderen* 179, 1 (39), 6-9
- **Bors, G.** (2023, december). Mijn meesterstuk, mijn Jenaplan. *Mensenkinderen* 179, 1 (39), 16-21
- **Bors, G.** (2023, december). Tsjechisch bezoek op Metameer: 'Ik denk dat we allemaal voelen dat we Europeanen zijn'. *Mensenkinderen* 179, 1 (39), 24-30
- **Bors, G.** (2023, 25 september). De Ondernemende houding. Daltoncafé, namens de Jenaplan Onderzoeks Groep
- **Bors, G.** (2023, 12 oktober). Jenaplan en de burgerschapsopdracht. Opleidersdag NJPV
- De Boer, S. (2023). Handvatten voor vormgeven burgerschapsonderwijs. [Interview met **Symen van der Zee** en **Lida Klaver**]. *VBS*, 9(1), 14.15.
- **De Brouwer, J.** (2023) Het kind van de toekomst is een evenwichtige persoonlijkheid met lef. *DaltonVisie*, 2 (11). 29-30.
- **De Brouwer, J.** De Vlieger, S., & Op Heij, P. (2023). *In de groep gegooid: om écht impact te maken moet onderwijsonderzoek twee kanten op werken*. *Montessori Magazine*, 24-27.
- **De Brouwer, J.** (2023). *Reflectie, verbeteren en vernieuwen*. *Montessori Magazine*, 46 (2), 29
- **De Brouwer, J.** (2023, 27 maart). Mitsen en maren onderzoek naar montessorionderwijs. *Montessori Magazine*, 6-9. <https://magazine.montessori.nl/wp-content/uploads/2023/03/13143-NMV-MM-462LR-6-9.pdf>
- **De Brouwer, J.** (2023, november). Digitale onderwijstechnologie binnen Montessori. *Montessori Magazine*, 1 (47), 6-9. https://magazine.montessori.nl/wp-content/uploads/2023/11/13760-NMV-MM-471_LR_06-09.pdf
- **De Brouwer, J., Klaver, L. T., en Van der Zee, S.** (2023, 14 november). Montessori's perspective on citizenship education: A view from the Netherlands. *Journal of Montessori Research*, 9 (2), 28-43. <https://doi.org/10.17161/jomr.v9i2.19418>
- **De Brouwer, J., Leenders, H., Sins, P. H. M.** (2023). *Montessori in the Netherlands*. In A. Murray, E. Tebano Ahlquist, M. McKenna, & M. Debs (Eds.), [The Bloomsbury Handbook of Montessori Education](#).
- **De Brouwer, J.** (2023, juni). Over discipline, gehoorzaamheid en rebellie. *Montessori Magazine*, 2, 6-9. <https://magazine.montessori.nl/over-discipline-gehoorzaamheid-rebellie/>
- **De Brouwer, J.** (2023). *Montessorionderwijs: tussen kunst en kitsch*.
- **De Brouwer, J.** (2023). *Fostering Executive Functions the Montessori Way*. Amsterdam.
- **De Brouwer, J.** (2023). *Tool for observing Montessori Implementation*. The Montessori Event.
- **De Brouwer, J.** (2023). *Learning is not something that happens to students; it's something that happens by students: Formatieve evaluatie van zelfregulatie*. Be Cool Congres Toetsen Case Studie.
- **De Brouwer, J.** (2023). *Perspectives on Montessori*.
- **De Brouwer, J.** (2023, 29 september). *What's New in Montessori Research*. Workshop op Montessori Europe Congress
- **De Brouwer, J.** (2023, 30 oktober). *Een observatietool voor het meten van Montessori implementatie*. Workshop op de Themadag NMV.
- **De Brouwer, J.** (2023, 8 november). *Zonder zelfregulatie geen montessorionderwijs*. studiedag Montessorischolen Arnhem-Nijmegen
- **De Leeuw, R. R.** (2023, 24 augustus). *Social participation, a segment of inclusive education and its preconditions*. Summerschool "Improving Inclusive Teacher Education in Iraq" in Vechta, Duitsland
- **De Leeuw, R. R.** (2023). Student reflections on the curriculum and citizenship education using card sorting in group settings. *International Journal of Educational Research Open*, (4) 1-9, 100237. DOI:10.1016/j.ijedro.2023.100237
- **De Leeuw, R. R.** (2023, 30 november). Doorbreek de Stilte – Pleidooi voor dialoog in tijden van conflict. *SaxNow*. <https://www.saxnow.nl/nieuws/opinie/2023/november/doorbreek-de-stilte-pleidooi-voor-dialoog-in-tijden-van-conflict>

- **De Leeuw, R. R. en Brandsma, W.** (2023, 22 november). *Wereldnieuws bespreken in de klas: wanneer wel en wanneer niet?*
<https://www.linkedin.com/feed/update/urn:li:activity:7133004264141905920>
- De Vries, S., & **Van der Zee, S.** (2023, november). *Uitstroom van jongeren met een achtergrond buiten Europa uit MBO-techniek: interventies gericht op behoud.* Tech Your Future. <https://www.techyourfuture.nl/wp-content/uploads/2023/12/TYF-Uitstroom-niet-Europese-jongeren-uit-techniek.pdf>
- **Klaver, L. T., de Brouwer, J., & Van der Zee, S.** (2023, 30 januari). *Opvattingen over burgerschapsonderwijs.* Tanken en Denken Saxion, online.
- **Klaver, L. T., & Van der Zee, S.** (2023, 16 maart). *Opvattingen over burgerschapsonderwijs: een Montessorivisie op burgerschapsonderwijs.* VBS-ledenevent, Hilversum.
- **Klaver, L. T.** (2023, maart). *Citizenship education: Visions and a practical approach.* Minor Innovative Educational Approaches, Enschede.
- **Klaver, L. T.** (2023, 9 juni). *Attitudes toward socioscientific issues as outcome of citizenship Education.* 8th Annual Conference on Citizenship Education, Brussel, België.
- **Klaver, L. T.** (2023, 12 september). *Bèta Burgerschap.* W&T Expertmeeting, Enschede.
- **Klaver, L. T. & de Brouwer, J.** (2023, 29 september). *Balancing between equipping and providing freedom: Montessori and Citizenship Education.* Montessori Europe Conference in Gdansk, Polen.
- **Klaver, L. T. & Van der Heijden, M.** (2023, 30 oktober). *Balanceren tussen toerusten en ruimte geven: Montessori en burgerschapsonderwijs.* NMV Themadag Utrecht
- **Klaver, L. T., Sins, P., Walma van der Molen, J., Guérin, L.** (2023). Voorkennis in de klas. *Didactief*, 4, 21. <https://didactiefonline.nl/artikel/voorkennis-in-de-klas>
- **Klaver, L. T. & Van der Zee, S.** (2023, 15 december). 'The Next Education Workforce': Inspiratie uit Arizona. *Tijdschrift voor Lerarenopleiders*, 44 (4), 45-62 https://www.researchgate.net/publication/376522702_The_Next_Education_Workforce'_Inspiration_uit_Arizona
- **Klaver, L. T., Walma van der Molen, J. H., Sins, P. H. M., & Guérin, L. J. F.** (2023). Students' engagement with socioscientific issues: Use of sources of knowledge and attitudes. *Journal of Research in Science Teaching*, 60(5), 1125-1161. <https://doi.org/10.1002/tea.21828>
- **Klaver, L. T., Sins, P. H. M., Walma van der Molen, J. H., & Guerin, L. J. F.** (2023). Strengthening science education through attention to student resources: A conceptualization of socioscientific capital. *Journal of Research in Science Teaching*, 60(5), 1162-1192. <https://doi.org/10.1002/tea.21827>
- **Klaver, L. T.** (2023, september). Het regent onvoldoendes op burgerschap. https://www.linkedin.com/posts/activity-7110281752215994370-sE44?utm_source=share&utm_medium=member_desktop
- **Klaver, L. T.** (2023, juni). Schaarste schuurt: een roep om solidariteit richting het héle onderwijsveld? https://www.linkedin.com/posts/activity-7081937696465543169-DMyY?utm_source=share&utm_medium=member_desktop
- **Klaver, L. T.** (2023, 24 november). *Wat zeggen de resultaten van de scholierenverkiezingen over het onderwijs in de basiswaarden van de democratische rechtsstaat?*
<https://www.linkedin.com/feed/update/urn:li:activity:7133820495191273473>
- **Klaver, L. T.** (2023). *Card Set Montessorian Citizenship Education Concrete Design Principles.*
- **Klaver, L. T.** (2023). *Kaartenset Montessoriaans burgerschapsonderwijs concrete principes.*
<https://montessori.nl/wp-content/uploads/2023/11/Kaartenset-Montessoriaans-burgerschapsonderwijs-concrete-ontwerpprincipes.pdf>
- Lundberg, A., & **de Leeuw, R. R.** (2023). Introducing and discussing the virtual special issue on using Q methodology in higher education. *International Journal of Educational Research Open*, 1-5, 100301. DOI:10.1016/j.ijedro.2023.100301
- Meijer, J., Eysink Smeets, I. en **Bors, G.** (2023, juni). Theorievorming De ondernemende houding (1): Het vermogen om ideeën om te zetten in daden. *Mensenkinderen* 178, 2 (38), 10-13
- Meijer, J., Eysink Smeets, I. en **Bors, G.** (2023, juni). Theorievorming De ondernemende houding (2): Pedagogische burens: Freinet en EGO. *Mensenkinderen* 178, 2 (38), 14-21
- Meijer, J., Eysink Smeets, I. en **Bors, G.** (2023, juni). Theorievorming De ondernemende houding (3): En het Jenaplan dan? *Mensenkinderen* 178, 2 (38), 24-30
- Mennink, A., & **Santing, V.** (2023, 15 november). *VR Kleuterklas.* APO Ontwikkelstag.

- Messelink, H. & **Klaver, L. T.** (2023). Burgerschapsonderwijs bekeken vanuit kinderboeken: Leren aangepast of kritisch zijn? *PrimaOnderwijs*, 2, 12-13.
<https://www.primaonderwijs.nl/magazine/burgerschapsonderwijs-bekeken-vanuit-kinderboeken>
- MensenKinderen (2023, juni) *De Ondernemende houding*. Hoofd- en eindredactie door **Geert Bors**
- MensenKinderen (2023, december). *Naar buiten treden, naar binnen kijken*. Hoofd- en eindredactie door **Geert Bors**
- Minnee, R. (host). (2023, november). Expeditie Dalton (Nr.6) [Podcastaflevering]. In *De Daltondialoog*. De Nederlandse Dalton Vereniging. Met **Vera Otten-Binnerts** en Hanneke Gerritsen-Postema.
<https://open.spotify.com/episode/3Qs9CSAR30cdkCZvQX4Zin?si=DGtZlrrqRailepLF0lf9gA>
- Murray, A.K., Debs, M., **De Brouwer, J.**, Lawrence, L., Tyne, M., & Von der Wehl, C. (2023). *Creating a Montessori Global Census*. Poster.
- **Otten-Binnerts, V.** (2023). *De 'excellente' daltonschool?*
- **Otten-Binnerts, V.** (2023, 24 mei). *Daltonontwikkeling binnen de school/IKC*. DON bijeenkomst.
- **Otten-Binnerts, V.** (2023, 2 oktober). *Assurance of quality in Dutch Dalton Schools*. Workshop op het Daltoncongres in Izmir.
- **Otten-Binnerts, V.** (2023, 2 oktober). *Lines in Development of Dalton core values*. Workshop op het Daltoncongres in Izmir.
- **Otten-Binnerts, V.** (2023, december). De goede Daltonschool: visie en kernwaarden. *DaltonVisie*, 12 (2), 27-29.
- Peet, S. (2023, 3 juni). *Doelbewust oefenen voor een duurzame verandering [Interview met Nico Rutten]* https://havovandetoekomst.nl/2023/06/03/duurzame_verandering/
- **Rutten, N.** (2023). *Redesigning education with technology*. Gastles
- **Rutten, N.** (2023) *Module Brein & Leren*. Gastles
- **Rutten, N.** (2023) *AI in het onderwijs*. Gastles
- **Rutten, N.** (2023) *Module Evalueren: lessenserie*. Gastles
- **Rutten, N.** (2023). *Educational Technology*. Bijeenkomst
- **Rutten, N.** (2023, december). Allemaal wel leuk en aardig, die VR-apps, maar wat heb ik daar nou aan? *Daltonvisie* 12 (2), 11-13.
- **Rutten, N.** (2023). *Kaartenset VR in het onderwijs*.
https://docs.google.com/presentation/d/1x5ED5QFQuHtUAZs3N8m1iDS4y69ZZPA-GhiAiRkA6_M/edit#slide=id.g25f534d4db9_0_71
- **Sins, P. H. M. (2023)**. Zelfregulerend leren gaat niet vanzelf. Maar hoe dan wel? [openbare les] Hogeschool Rotterdam.'
- **Sins, P. H. M. (2023)**. *Zelfregulerend leren gaat niet vanzelf. Maar hoe dan wel?* Keynote Festival Leren van Toetsen.
- **Sins, P. H. M. (2023)**. *Zelfregulerend leren kun je niet zelfregulerend leren*. Keynote Fontys Hogeschool.
- **Sins, P. H. M. (2023)**. *Leren leren op de middelbare school*. Keynote RPO Rijmond.
- **Sins, P. H. M. (2023)**. *Zelfregulerend leren gaat niet vanzelf*. Keynote HvA.
- **Sins, P. H. M. (2023)**. *Zelfregulerend leren wordt je aangeleerd*. Lezing GO! scholengemeenschap.
- **Sins, P. H. M. (2023)**. *Daltonregie*. Lezing daltonregio Flevoland
- **Sins, P. H. M. (2023)**. *De kracht van het vernieuwingsonderwijs*. Lezing GO! scholengemeenschap
- **Sins, P. H. M. (2023)**. *Zelfregulerend leren gaat niet vanzelf. Maar hoe dan wel?*. Lezing symposium Hogeschool Rotterdam.
- **Sins, P. H. M. (2023)**. *Zelfregulerend in het hoger onderwijs*. Lezing Avans hogeschool
- **Sins, P. H. M. (2023)**. *Zelfregulerend leren gaat niet vanzelf. Maar hoe dan wel? Voor ouders*. Lezing Montessori college Nijmegen.
- **Sins, P. H. M. (2023)**. *Zelfregulerend leren gaat niet vanzelf. Maar hoe dan wel?*. Bijdrage Noordhoff aan tafel.
- **Sins, P. H. M. (2023)**. *Zelfregulerend leren kun je niet zelfregulerend leren*. Scienceguide.
- **Sins, P. H. M. (2023)**. *Maak je les onvergetelijk*. Column dalton nieuwsbrief.

- **Sins, P. H. M. (2023).** "Nee joh, dat moeten ze zelf leren" en nog zeven andere overtuigingen. Column dalton nieuwsbrief.
- **Sins, P. H. M. (2023).** Bobo de clown en leren door te imiteren. Column dalton nieuwsbrief.
- **Sins, P. H. M. (2023).** Leerlingen de baas van hun leerproces, maar hoe dan? Een voorbeeld. Column dalton nieuwsbrief.
- **Sins, P. H. M. (2023).** Leer te leren in het hbo. Column Didactiefonline.
- **Sins, P. H. M., De Leeuw, R., De Brouwer, J., & Vrieling-Teunter, E. M. (2023).** Promoting explicit instruction of strategies for self-regulated learning: evaluating a teacher professional development program in primary education. *Metacognition Learning* (2023). <https://doi.org/10.1007/s11409-023-09368-5>
- Tack, H. en **Van der Zee, S.** (2023, 15 december). Beloftevollen strategieën in de aanpak van het lerarentekort. *Tijdschrift voor lerarenopleiders*, 44 (4), 1-6.
- Van den Berg, E., Venema, H. en **Bors, G.** (2023, juni). De ondernemende houding in vijf werkzame aspecten. *Mensenkinderen* 178, 2 (38), 34-47
- Van de Ven, J. (Host). (2023, 23 februari). Over '1000% succesvol succes voor ieder kind!!!' en de mythe van de meritocratie. (Nr.36) [Podcastaflevering]. In *de ResearchED Nederland Podcast*. ResearchED Netherlands. [De researchED NL Podcast #36 - Symen van der Zee - YouTube](https://www.youtube.com/watch?v=...)
- **Van der Zee, S.** (2023). *Technologie en de natuur*. LinkedIn.
- **Van der Zee, S.** (2023). *STEM netwerk: leren van lerende netwerken*. Velon Tijdschrift voor Lerarenopleiders. https://pure.hva.nl/ws/portalfiles/portal/37707902/Van_der_Zee_et_al._TvL_44_2_2023_2.pdf
- **Van der Zee, S.** (2023). Montessori implementation.
- **Van der Zee, S., Berends, R., & Sins, P.H.M.** (2023). De tijd van Willem Wagenaar. In Wagenaar, W. (2023). *Dalton en... verantwoordelijkheid dragen moet je gegund worden! En het is mij gegund*. Leonon Media.
- **Van der Zee, S.** (2023). *Studenten met een migratieachtergrond in mbo techniek*.
- **Van der Zee, S.** (2023). *Leerachterstanden en anders organiseren*.
- **Van der Zee, S.** en Dorrestijn, S. (2023, november). Technologie bijsturen in plaats van alleen maar volgen. *Montessori Magazine*, 1 (47). <https://magazine.montessori.nl/steven-dorrestijn/>
- **Van der Zee, S.** (2023, november). Technologie en onderwijsrevolutie. *Montessori Magazine*, 1 (47), 30. [Technologie en onderwijsrevolutie - NMV \(montessori.nl\)](https://magazine.montessori.nl/technologie-en-onderwijsrevolutie-nmv/)
- **Van der Zee, S.** (2023, 30 oktober). *Toekomst van het onderwijs*. Workshop op de Themadag NMV.
- **Van der Zee, S.** (2023, 2 november). *Doordacht doorbreken van onderwijspatronen*. MEL-MLI.
- **Van der Zee, S.** (2023, 6 november). *Onderwijsmythes en effectieve leerstrategieën*. Gastcollege Universiteit Leuven.
- **Van der Zee, S.** (2023, 16 november). *Effectief leren is jezelf optimaliseren*. Nationaal Toetscongres VO.
- **Van der Zee, S.** (2023, 21 november). *Toekomst van het onderwijs*. Kroegcollege Utrecht.
- **Van der Zee, S.** (2023, 12 december). *Presentatie EASE*. Erasmus+
- **Van der Zee, S.** (2023, januari). *Kinderombudsman en kindgericht onderwijs*. https://www.linkedin.com/posts/symen-van-der-zee-36a926177_rapport-als-je-het-ons-vraagt-2022-activity-7025431943403982848-zpCy?utm_source=share&utm_medium=member_desktop
- **Van der Zee, S.** (2023). *Feminisering van het onderwijs*.
- **Van der Zee, S.** (2023). *De schoolvakanties moeten hoognodig anders* [LinkedIn]
- **Van der Zee, S.** (2023). *De kwaliteit van onderwijswetenschappelijk onderzoek*. [LinkedIn]
- **Van der Zee, S.** (2023). *Binnenkort in het theater: bijles!* [LinkedIn]
- **Van der Zee, S.** (2023) *Werkdruk bij HBO-docenten*. [LinkedIn]
- **Van der Zee, S.** (2023). *Evidence based onderzoek in onderwijs*. [LinkedIn]
- **Van der Zee, S.** (2023). *Independent Activities*. [LinkedIn]
- **Van der Zee, S.** (2023). *Wetenschappelijke evidentie*. [LinkedIn]
- **Van der Zee, S.** (2023). *Sekseverschillen in het onderwijs*. [LinkedIn]
- **Van der Zee, S.** (2023). *De gunstige werking van de natuur*. [LinkedIn]
- **Van der Zee, S.** (2023). *Anders organiseren*. [LinkedIn]
- **Van der Zee, S.** (2023). *Écht kindgericht onderwijs*. [LinkedIn]

- **Van der Zee, S.** (2023). *Leerachterstanden Covid*.
- **Van der Zee, S.** (2023, 26 oktober). Teamteaching in het Daltononderwijs. *Nieuwsbrief Daltononderwijs* <https://dalton.nl/teamteaching-in-daltononderwijs/>
- **Van der Zee, S.** (2023, 10 november). Wie is bang voor AI. *NMV Nieuwsbrief*. <https://montessori.nl/wie-o-wie-is-bang-voor-ai/>
- **Van der Zee, S.** (2023, 18 december). Polariserende Pisa Posts. *Nieuwsbrief Daltononderwijs*. <https://dalton.nl/polariserende-pisa-posts/>
- **Van der Zee, S.** (2023, 28 oktober). Doorbreek het één-leerkracht-één-klas-model. *De Stentor* (p.12).
- Walberg, A. W., **de Leeuw, R. R.**, Wagenaar, D. B. A. E., & Slingerland, W. (2023). *Professionals van morgen: Hoe het hoger onderwijs moet voorkomen onbedoeld een nieuwe generatie paarse-krokodil-ambtenaren af te leveren* [Professionals of tomorrow: How higher education must pretend to deliver the next generation of red-tape civil servants]. Saxion. DOI:10.5281/zenodo.10371343
- **Witmus, B.** (2023). Notitie onderzoek naar de daltontaak. *Thomas More Hogeschool*.

Naam	Functie	Portefeuille	Tijdelijke verdeling Regio's
	Voorzitter (DB)	Woordvoerder namens de vereniging	
		Contacten overheid (inspectie, ministerie)	
		Werkgroep beleid en identiteit	
		Financiën en beleid	
		Commissie wetenschappelijk onderzoek (voorzitter)	
		Contacten Besturen Regio's PO/VO	
		Internationalisering	
		Regiobestuur Netwerk Dalton Opleiders (DNO)	
		Commissie communicatie en imago	
		Commissie opleiding en nascholing (voorzitter)	
		Visitatiecommissie VO	
	Vacature	Verbinding PO/VO/Praktijk/Onderzoek	
		Visitatiecommissie PO (voorzitter)	Regiobestuur Groningen
			Regiobestuur Friesland
			Regiobestuur Drenthe
	Secretaris DB	Visitatiecommissie VO (voorzitter)	Regiobestuur Noord-Holland
		Commissie Opleiding en Nascholing	
		Verbinding PO/VO/Praktijk/Onderzoek	
		Werkgroep Congres	
		Commissie wetenschappelijk onderzoek	
		Contactpersoon regiobestuur Voortgezet Onderwijs	
	Penningmeester DB	Contacten SPEUP	
		Financiën en beleid (voorzitter)	Regiobestuur Zuid Holland Zeeland
	Lid	Commissie opleiding en nascholing	
		Commissie communicatie en imago	
		Werkgroep Congres	
		Werkgroep beleid en identiteit	
	Lid	Visitatiecommissie PO	Regiobestuur Groot Zwolle
		Werkgroep beleid en identiteit	Regiobestuur Dalton Oost Nederland
		Kennistring Lectoraat	
		Verbinding PO/VO/Praktijk/Onderzoek	
		Werkgroep Congres	
		Internationalisering	
	Vice-voorzitter DB	Visitatiecommissie PO (duo-voorzitter)	Regiobestuur Midden-Nederland
		Werkgroep Congres	Regiobestuur Flevoland
	Vice-penningmeester	Commissie Opleiding en Nascholing	Regiobestuur Zuid
		Visitatiecommissie PO (duo-voorzitter)	
		Commissie wetenschappelijk onderzoek	
	Lid	Commissie communicatie en imago (voorzitter)	Regiobestuur Midden-Nederland
		Werkgroep Congres	
		Podcast	

Waardengericht bestuur & organisatie
Bewaken van de kwaliteit van het dattonderwijs
Kennisdeling en communicatie